

àfOra
FOCUS

àfOra
FOCUS

L'activació del sensible

Ara fa un any, va néixer Àfora, l'àgora de pensament del Grup Focus. En la nostra presentació en societat vam manifestar la voluntat de passar del terreny del pensament a l'àmbit de l'acció a partir de cinc branques d'activitat que avui estan totalment desplegades. Aquesta temporada que tanquem i de la qual en fem balanç, Àfora ha presentat 25 activitats diferents que han estat plenament seguides pel públic i que han comptat amb moltes complicitats.

La ferma creença en la transcendència social del teatre s'ha canalitzat per Àfora cap a l'objectiu d'aportar continguts i estructures al desenvolupament cultural del país, com a mostra de la responsabilitat inherent a tota empresa dedicada a l'activitat cultural.

A través del teatre hem intensificat les activitats de la Fundació Romea-Àfora Focus, hem constituït una nova marca editorial que ha presentant un llibre i un premi, hem fet cenacles amb artistes per facilitar les relacions entre Barcelona i Madrid, hem generat debat entre la societat i els temes d'actualitat a partir de textos i temàtiques universals i hem preparat un gran esdeveniment internacional que es celebrarà aquest mes d'octubre.

Tot plegat, ho trobareu en aquest volum de balanç de la temporada passada, que ve seguit de la temporada que avui presentem: una nova edició de Pre_Ocupaciones, vàries noves publicacions, la celebració del Premi Santa Eulàlia, el I Congrés Internacional d'espectadors, una programació interessant a la Fundació Romea, xerrades, un documental,... i molt més.

En definitiva, Àfora ha esdevingut un actor necessari i útil, que s'ha rebel·lat en el camp de les idees i ha activat la curiositat de la ciutadania. Per això continuarem aquesta nova temporada amb més ganes d'incidir en la vida artística, cultural i social, al territori de la nostra influència, potenciant l'espai humà com a camp de relació, de debat, de curiositat, d'intel·ligència compartida, proporcionant a les ànimes inquietes una nova dimensió de l'efecte mobilitzador del teatre.

Benvinguts, un any més, a Àfora.

Daniel Martínez d'Obregón

President del Grup Focus

**Resum de l'activitat
Temporada 2021-2022**

Fundació Romea

Àfora Edicions

La Cinquena Paret

Platea 618

Espectadors:

I Congrés Internacional
d'Espectadors de Teatre

atòrora

afOra
FOCUS
fundació ROMEA

Fundació Romea

La Fundació Romea investiga formes artístiques per activar termes com el fervor, la passió, el sublim, la bellesa o la inspiració que, paradoxalment, provoquen incomoditat. Una incomoditat que es manifesta quan ens mostrem sensibles al món i revelem la nostra vulnerabilitat. Es podria dir que el nostre esforç intenta convocar els fantasmes, com va fer Joan Fontcuberta amb l'artista Margarida Xirgu, o Eduard Márquez quan intentava, en certa manera, superar els seus fantasmes per avançar en la seva obra literària.

Fèlix Riera

Director Fundació Romea

Respirar

En els pròxims anys, veurem com eclosionen en les societats modernes nous/ vells debats per a guanyar nous drets socials. Els primers passos per avançar cap a una proposta política centrada en el dret a respirar està promoguda pel món del pensament; no ho fa de forma directa, però sí des del punt de vista metafòric, com ho ha anat expressant el filòsof italià Franco Berardi (Bifo), autor de **Respirant: Caos i poesia**, que en una entrevista explica com l'estrangulació d'Eric Garner per un policia de Nova York pel simple fet de vendre cigarrets solts, el porta a reviure: “participar en manifestacions que cridaven ‘no puc respirar, no puc respirar’ vol dir alguna cosa especial perquè, de tant en tant, pateixo crisis respiratòries. Però al mateix temps un dia en sortir de casa meva vaig sentir uns crits. Era una manifestació de gent molt jove. La gent es manifesta contra l'asfíxia de la humanitat”.

Amb: **Lluís Amigué**, periodista i escriptor
Arash Arjomandi, filòsof
Juanjo Garbizu, alpinista i escriptor
Ana Pagés, filòsofa
Mauricio Villavecchia, músic

13/09
2021

Micro rebel·lies; la pandèmia ho justifica tot

La pèrdua de la llibertat física, derivada de la quarantena i el toc de queda, i la pèrdua de llibertat intel·lectual i de coneixement promoguda per poders vinculats als mitjans de comunicació, fan que «els homes i dones es rebel·lin... Gràcies a la rebel·lió, producte de la imaginació, s'adquireix l'absoluta consciència que l'única manera d'alliberar-se de la influència de l'ens que ho pot tot és sacrificant el paradís. Rebel·lant-se una vegada i una altra». L'artista interpreta aquest tipus de rebel·lió com un acte de rebel·lia pública, una revolució, una denúncia, una manifestació, fruit de la pèrdua del paradís pre pandèmia. Per Mira, la societat actual, constituïda per individus que representen, cada un d'ells, una forma de rebel·lia, lluita per alçar la seva veu enfront de la manipulació dels mitjans de comunicació i no desaparèixer en el soroll mediàtic. Aquesta idea serà percebuda pel públic del teatre en endinsar-se en l'entramat escenogràfic i contemplar com cada un dels individus-actors-conceptes convocats formen part d'una performance de rebel·lia col·lectiva.

Amb: **Mira Bernabeu**, llicenciada en psicologia i belles arts
Alumnes escola **Aules** - arts escèniques

13/12
2021

Acció fotònica (viatge al paradís)

Cauen els fonaments de la nostra civilització. Anem cap a una extinció? O anem cap un canvi radical de percepció? Què en pensa la Terra de tot això? Una conferència performativa on l'artista posa en pràctica la seva faceta de mística activista. Continuant la seva coneguda investigació sobre el mecanisme de la percepció, ens guia en un viatge per comprendre el fenomen de la visió i la canalització donant veu a la línia i el color.

Amb: Eulàlia Valldosera,
artista i medidora

24/01
2022

Pedaleu molt o poc, llarg o curt, però pedaleu

En el declivi de la civilització de l'automòbil, les ciutats s'han omplert de bicicletes. En ple segle XXI, l'imperi de la tecnologia ha de compartir la vida amb un artefacte del segle XIX que, malgrat els retrògrads auguris dels exegetes del creixement sense límits, és un sinònim de progrés, harmonia i felicitat.

L'ús de la bicicleta situa l'ésser humà al centre de l'existència, perquè la bici és part de la història de cadascun de nosaltres. Amb aquesta hem viscut passatges inoblidables de la infantesa i hem tastat les primeres proeses de l'adolescència; i ara, confosos i atemorits pel fracàs col·lectiu que anuncien els nous temps, amb ella conquerim de nou l'experiència de la llibertat a la qual el ciclisme està estretament lligat.

El ciclisme és un humanisme modern. L'ésser humà que pedaleja troba un nou sentit a l'aventura de viure. Les bicicletes reescriuen la petita història de cadascú; canvien la vida.

Pedalem, llavors existim.

Amb: **Rafael Vallbona**, periodista i escriptor
Carles Belda, músic

28/02
2022

Presentació àlbum «Libertad» amb la banda de Juan Perro

«Deja los lamentos y empieza / por considerar / qué demonio oscuro pone precio / a tu libertad». Del tema La libertad.

La Banda de Juan Perro va presentar en un acte privat des de l'escenari del Teatre Romea de Barcelona, les noves cançons de l'àlbum **Libertad**; deu composicions originals de Santiago Auserón.

L'esdeveniment es va difondre en streaming per a Espanya i Mèxic.

Amb : **Santiago Auserón**, músic
i la **Banda de Juan Perro**

25/03
2022

Confessions d'un artista

“Què hi ha realment de mi en cada obra que faig? En cada cançó? Què hi ha dels altres? La meva obra està plena de còpies, d'imitacions, de grapejar material dels altres i fer-me'l meu.

Al Teatre Romea, vam compartir per primera vegada alguns secrets i “delictes” creatius que havia comès al llarg de la meva obra musical i teatral, aquells que no queda bé dir en un programa de ràdio o televisió per por a ser titllat de mal artista, de poc original i autèntic. On comença la còpia i acaba la inspiració?

(Andreu Rifé)

Amb: **Andreu Rifé**, artista escènic i músic
Miquel Jordà, músic

28/03
2022

A la recerca del paradís perdut

Un diàleg sobre jardins, jardiners i paradisos. “El de jardiner és un ofici complex per al qual cal preparar-se anys i tenir, sobretot, un mestre viu. Sempre s’aprèn. Jo soc un jardiner pèssim, però vaig ser millor en una època. Tinc artrosi i em costa molt inclinar-me o aixecar pes. Tal vegada la condició essencial per a ser un bon jardiner sigui la curiositat essencial per la terra i les seves espècies vives, des dels insectes fins als grans animals en general. D’aquí ve que molts jardins botànics incloguin zoològics”.

11/04
2022

Amb: **Mario Satz**, filòleg, autor del llibre “petits paradisos”
Maricel Chavarría, periodista de La Vanguardia

Bat-alan Biografia d'un assassinat social

Ramón Boldú canvia el focus, i de la seva habitual mirada autobiogràfica passa a centrar-se en la història d'Alan, un noi trans gènere fan de Batman -era conegut com Bat Alan- que, amb 17 anys d'edat i després de patir seriosos problemes de bullying a l'escola, va acabar suïcidant-se. L'autor va posar llum sobre una tragèdia amb una gens dissimulada vocació de conscienciació: servir d'ajuda per a evitar que se li faci la vida impossible a les persones diferents fins a tal punt que els agredits prenguin el desesperat camí de llevar-se la vida.

L'escriptora, periodista i activista Lolita Bosch, en un text molt revelador realitzat expressament per a **Bat-alan**. Biografia d'un assassinat social, incideix en què, a l'hora de donar una explicació a la tragèdia, la resposta majoritària de la premsa va ser la de mantenir que "Alan va morir perquè era transsexual. Res més allunyat i mesquí. Alan va morir per ser qui era i la seva intimitat no era assumpte nostre. D'una altra manera, si continuem buscant explicacions a la violència, acabarà semblant que sigui la violència qui atorga la raó. I que si aconseguim explicar per què succeeix, és comprensible. És a dir, que sempre té raó qui exerceix la violència. I això mai és així". Es tracta de "deixar de preguntar-los a les víctimes -afegeix Bosch- per què patien assetjament (que és una pregunta repugnant i impune) i començar a preguntar als assetjadors què els passava, a les autoritats per què no actuaven, a les famílies de les víctimes com es protegien".

Participen en el debat i la posada en escena:
Ramon Boldú,
Realitzador de còmics
Lolita Bosch,
Espectora, periodista i activista
Daniel Ausente,
Divulgador de còmic

Ester Albert,
Mare d'Alan
Anna Mª Serra,
Associació Chrysallis
Wecolormusic,
musical
Astiberri Ediciones,
Bilbao 2022

16/05
2022

Sobre el bé i el mal (tot llegint Pierpaolo)

Amb motiu de commemoració dels cent anys del naixement de **Pier Paolo Pasolini**. El bé i el mal vol escenificar l'últim acte de la vida d'algú com ara **Pier Paolo Pasolini**, intel·lectual, creador, preocupat i gairebé torturat per elaborar una teoria passable i comprensible, per al segle xx, de l'existència de l'home i del bé i del mal. **Pasolini**, com **Milton** (que intenta justificar les accions de déu amb els homes) en realitat il·lumina les paradoxes i les contradiccions de la condició humana i tempteja les possibilitats d'esperança i de desesperació que lluiten en la seva ànima. Particularment és interessant, el seu intent de conjugar comunisme i cristianisme. En **el paradís perdut**, **Milton** fa que el veritable heroi, en el fons, sigui Adam, que s'enfronta a un món en la creació del qual no ha intervingut, amb dignitat i determini, conscient i turmentat per la seva responsabilitat en la caiguda, però que alhora s'interroga sobre la benevolència i justícia d'un déu capaç de castigar amb tan tremendes conseqüències. **Pasolini**, amb el comunisme, fa igual. Segons el socialisme humanista, el comunisme seria perfecte si al davant hi hagués bones persones. Però en el món, com en el paradís primigeni, hi ha persones *tout court* i les persones són imperfectes per definició. Paradisos impossibles, doncs, el del comunisme i el del cristianisme. Al *Bé i el mal* (Pierpaolo), el protagonista, sabedor de la condemna que ha caigut sobre ell, com la de déu sobre Adam i Eva, va a trobar el botxí que l'haurà d'ajusticiar. Per intentar fer una mica de llum en el seu misteri, abans d'anar-se'n. Per intentar esbrinar, com l'home del paradís perdut, el "pla de Déu davant els homes".

Amb: **Lluís-Anton Baulenas**,
Novelista i dramaturg
Marta Domingo,
Actriu
Xavier Ripoll,
Actor

Víctor Álvaro,
Director
Pau Mainé
(Duet Diode), Guitarrista
Joan Torrentó
(Duet Diode) Violinista, Transcriptor i Arreglista

30/05
2022

Sonetos del amor oscuro

Tosar ha treballat de prop amb el guitarrista i compositor Joan Arto amb el què han creat una fina dramàtúrgia, filada nota a nota, vers a vers, que convida l'espectador a transitar emocionalment per les imatges dels sonets *lorquians*. El directe d'aquest projecte és una experiència catàrtica d'una volada única.

El projecte parteix del mateix punt d'on partien altres projectes d'aquesta naturalesa, concebuts i realitzats pel dramaturg, director i actor, Pep Tosar. Poemes a Nai, per una banda, una antologia de l'obra poètica de Miquel Àngel Riera, gravat en format CD, l'any 1991 i representat en públic centenars de vegades al llarg de tots aquests anys; Mallorca vers a vers, una antologia que ofereix a l'oient un recorregut poètic pels poemes més destacats que van ser escrits en Català des de Mallorca al llarg del segle XX.

Des de Costa i Llobera o Joan Alcover fins a Andreu Vidal, passant per Blai Bonet, Miquel Bauçà, Damià Huguet o el mateix Riera.

Ara és el torn de Lorca i els seus **Sonetos del amor oscuro**.

Amb:
Joan Arto,
Guitarra
Pep Tosar,
Recitat
Carles Dènia,
Cant

David Domínguez,
Percussió
Pep Garau,
Fliscorn i trompeta
Toni Mora,
Piano i teclats
Carmela Cristos,
Violoncel

07/06
2022

La figura del maligne a Milton i Molière

Andrés Lima i Sergi Belbel van explicar les claus de la dramaturgia de Molière i de l'obra poètica de Milton i com la fascinació per la figura del Maligne en tots dos autors pot ser rellegida en clau actual: on trobem, actualment, els rastres més visibles i també més ocults, del "mal"? La nostra societat continua tan influïda per la maldat? O més concretament: per la malignitat? A la programació del Teatre Grec del 2022, vinculats a l'empresa Focus, han coincidit dos grans títols de dos dels autors europeus clàssics més prestigiosos (i coetanis tots dos nascuts i morts durant el segle XVII): el poeta anglès John Milton i el dramaturg francès Jean-Baptiste Poquelin, Molière. Tots dos, cadascú en el seu àmbit, presenten a les seves obres grans reflexions ètiques, morals i filosòfiques sobre la seva època.

Durant l'acte, la xerrada sobre l'obra dels dos autors i sobre la seva vigència actual es va complementar amb la lectura de fragments de Paraíso perdido de John Milton, a la versió d'Helena Tornero i extractes de les obres Tartufo, L'avar, El misantrop i Don Joan.

Amb: **Andrés Lima**,
actor i director de teatre
Sergi Belbel,
autor, director i traductor teatral
Cristina Plazas,
actriu
Jordi Boixaderas,
actor

18/07
2022

ÀfOra Edicions

Amb **Pre-Ocupaciones** va néixer un format editorial per canalitzar les necessitats de reflexió de Focus sobre certs temes que ens ocupaven en debats interns. Ara donem vida a un nou segell editorial, **ÀfOra Edicions**, el segell de l'empresa per emparar la voluntat de permanència de l'activitat d'ÀFORA, i la rellevància conceptual i estètica de textos seleccionats i creadors.

ÀfOra Edicions a la temporada 21-22 ha editat les següents publicacions:

El tercer lliurament de Pre-Ocupaciones, sota el títol **Paraísos Perdidos**, que també participa a l'estratègia de l'activació de la nostra part sensible: imaginació i rebel·lió inspiraran diferents autors com Emma Riverola, Fernando Prats, Pep Duran, Helena Tornero, Anna Malagrida, Andrés Lima, Arash Arjomandi, Eloi Fernández Porta, Enrique Ruíz Domènec, Sofía Rincón o Pablo Auladell.

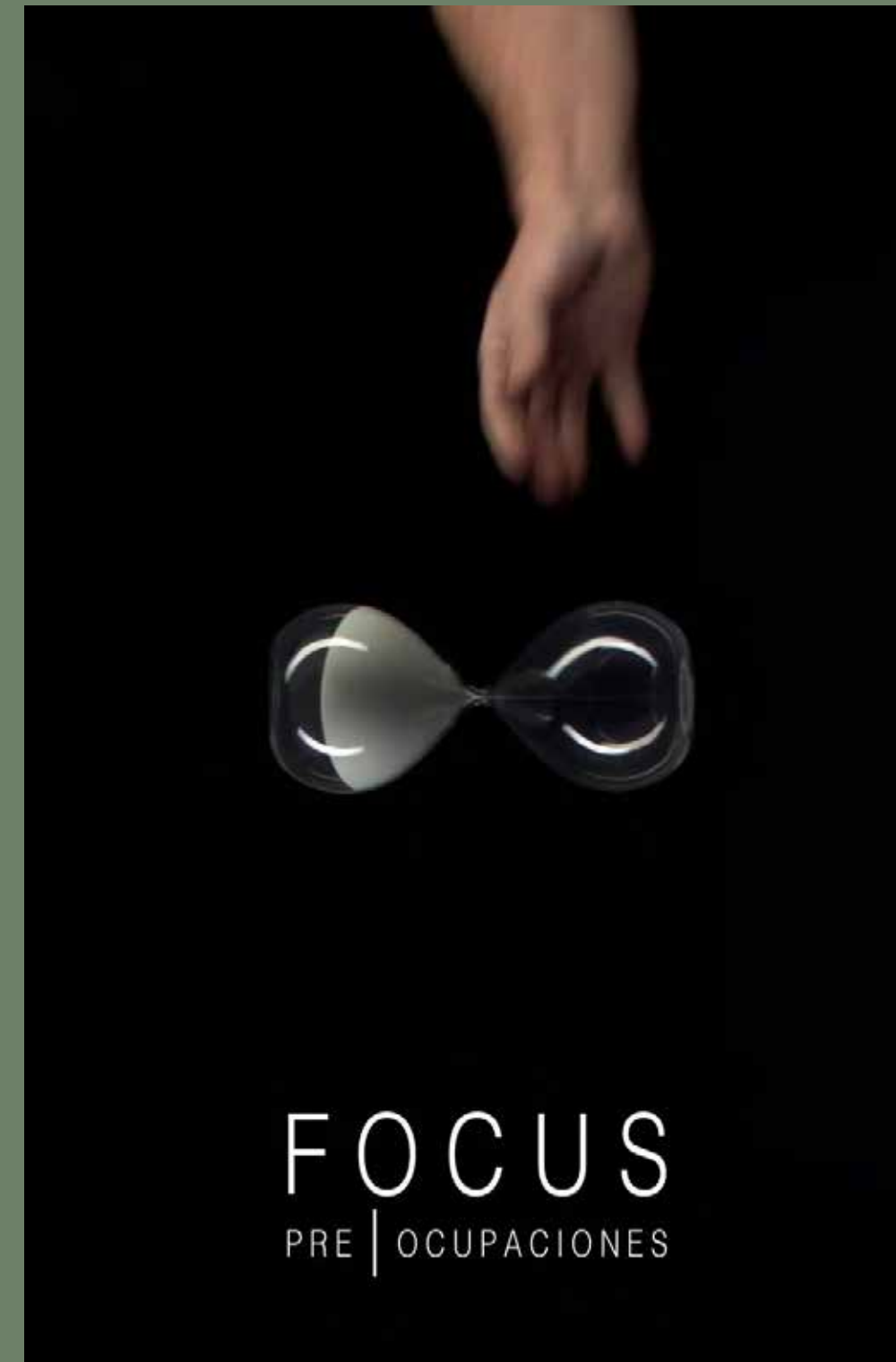
Fer Mutis (Mutandis). 35 focus verbals en les arts escèniques, un encàrrec a l'escriptor i periodista Màrius Serra sobre argot i aforismes teatrals, que ens glossa conceptes i expressions teatrals més enllà de la seva etimologia, buscant curiositats i orígens ocults.

Fragment de la primera publicació de Pre_ocupaciones (2018), dedicada al Temps, la Llibertat d' Expressió i la Banalitat.

Extracte de la conversa entre Daniel Martínez de Obregón i Jordi González, President i Vicepresident de Grup Focus, respectivament.

*Ciudadanos contra ciudadanos / censura / autocensura / derecho a decir/
derecho a ser escuchado.*

DM: La preocupación total es la censura que los propios ciudadanos ejercen contra otros ciudadanos porque, en mi opinión, representa un ataque mucho más grave a la libertad de expresión que el que pueda ejercer un juez o un Estado. Ésa es la principal causa de la autocensura en la creación: el miedo al qué dirán o, dicho de otro modo, condicionarse en la creación para obtener el beneplácito de los demás, con grave riesgo para la sana consideración que merece la crítica, y con la paradoja de que, aparentando ser muchos los censores, acostumbran a ser grupos reducidos amparados por el altavoz que otorgan las redes y los medios de comunicación. La censura basada en la legalidad tiene solución: luchar contra ella y cambiar la norma. La censura ejercida desde la base de la sociedad es un problema más profundo que tiene raíces en la falta de educación sobre el respeto a la opinión del otro, el respeto a la discrepancia e incluso a la desaprobación del

arte. Pero si no se ataca de raíz, conlleva la opresión del arte y condena al artista irreverente al aislamiento. Y ante esa situación encontrarán frontalmente a todo el grupo de personas a las que represento. Todos los que formamos parte de esta casa estamos por la libertad de expresión absoluta.

JG: Es absolutamente preocupante la autocensura, la censura entre amigos y en RRSS. Hemos pasado de la censura de los gobiernos a la censura cotidiana y a veces es justamente esta censura la que habla de la libertad de expresión. Es una absoluta contradicción. Se entra así en un discurso fácil, pero pervertido. En el mundo del arte no se puede avanzar sin libertad de expresión. La censura de estado hace tiempo que la hemos superado, hemos vivido en una dictadura, y aún hay países que viven bajo esta situación. ¿Libertad de expresión? Todo el mundo tiene el derecho a opinar lo que quiera.

DM: En la libertad de expresión el problema no es la barbaridad que se diga, sino la categoría de noticia que le otorgas con la audiencia que le das a esa barbaridad. Contestar es a veces necesario, por aquello de que quien calla otorga, pero la consecuencia inevitable es perversa: la amplificación y expansión igual que una piedra lanzada en un lago, donde las ondas de la barbarie provocan la sensación falsa de que nos estuviera acechando una horda de bárbaros. Y no es así, es producto de la audiencia que le hemos dado y la reacción que hemos tenido al respecto. Y es tan fácil reaccionar a la barbaridad con la misma moneda...

PRE | OCUPACIONES

EL TIEMPO A CONTRARRELOJ

LIBERTAD DE EXPRESIÓN

BANALIDAD

Fragment de la segona publicació de Pre_ocupaciones (2019), dedicada al Plaer.

Extracte de l'entrevista realitzada a Isabel Vidal, i César Martínez de Obregón, Directora General i Director General d'Art i Continguts de Grup Focus, respectivament.

El placer del Teatro

Volvamos a esta idea de lo subjetivo en el placer. Por ejemplo, el placer más perfecto es el placer de calmar la sed. Calmar la sed produce un placer previo a la razón, que aflora desde una dimensión arcaica, ancestral y primitiva: tengo sed y bebo sin más mediación. El filósofo Rafael Argullol da en la diana cuando observa "El placer de saciar la sed, es el placer del retorno al origen. Es un placer verdaderamente noble, importante, muy importante". La necesidad se funde con el goce. El Teatro actúa como el agua que sacia la sed del espectador por conocer. El teatro siempre ha estado allí para saciar una sed. Tiene un efecto similar al del agua fría que descansa en una vasija a la espera de ser bebida por los espectadores sedientos de historias y emociones.

C.M: Hay que tener en cuenta que el placer que provoca saciar la sed, al llevar consigo un punto de sufrimiento (porque al final si tienes sed, sufres hasta que la sacias), es similar al de ver teatro; porque en cierto modo la experiencia teatral

FOCUS
PRE | OCUPACIONES

no tienes por qué disfrutarla desde el mismo instante en que se inicia la obra. El teatro exige esperar a que la obra se desarrolle y alcance su clímax; es entonces cuando calmas la sed (intelectual).

En el instante en que decides ir a ver un espectáculo, adquieres una entrada y te sientas en la butaca, sabes que se inicia un sutil pero intenso diálogo entre el espectador y la obra. En el momento en que uno decide ir a ver una obra teatral queda atrapado por las expectativas, el deseo y el recuerdo, placentero o no, de la última obra vista, la idea que se forma en tu interior respecto a la próxima obra, todos esos pensamientos crean una pequeña pero placentera ansiedad, te generan sed. En definitiva, para que el placer sea completo debe haber siempre un punto de sufrimiento.

IV: El placer es subjetivo, obviamente. Y evoluciona. Las formas de obtener placer cambian. Una coordenada indispensable para entenderlo es comprender que la forma en que lo obtenemos cambia en cada fase de nuestra vida. La subjetividad del placer también se transforma: no es lo mismo ser una persona joven, en plenas facultades físicas y con ganas de interactuar con el mundo que ser una persona de 80 años. Un autor que ha sabido mostrar el paso del tiempo es el escritor francés Paul Morand. En su libro Venecias advierte que los placeres del mundo van cambiando y hace una analogía con la transformación de la idea de Venecia como espacio mítico e inalterable.

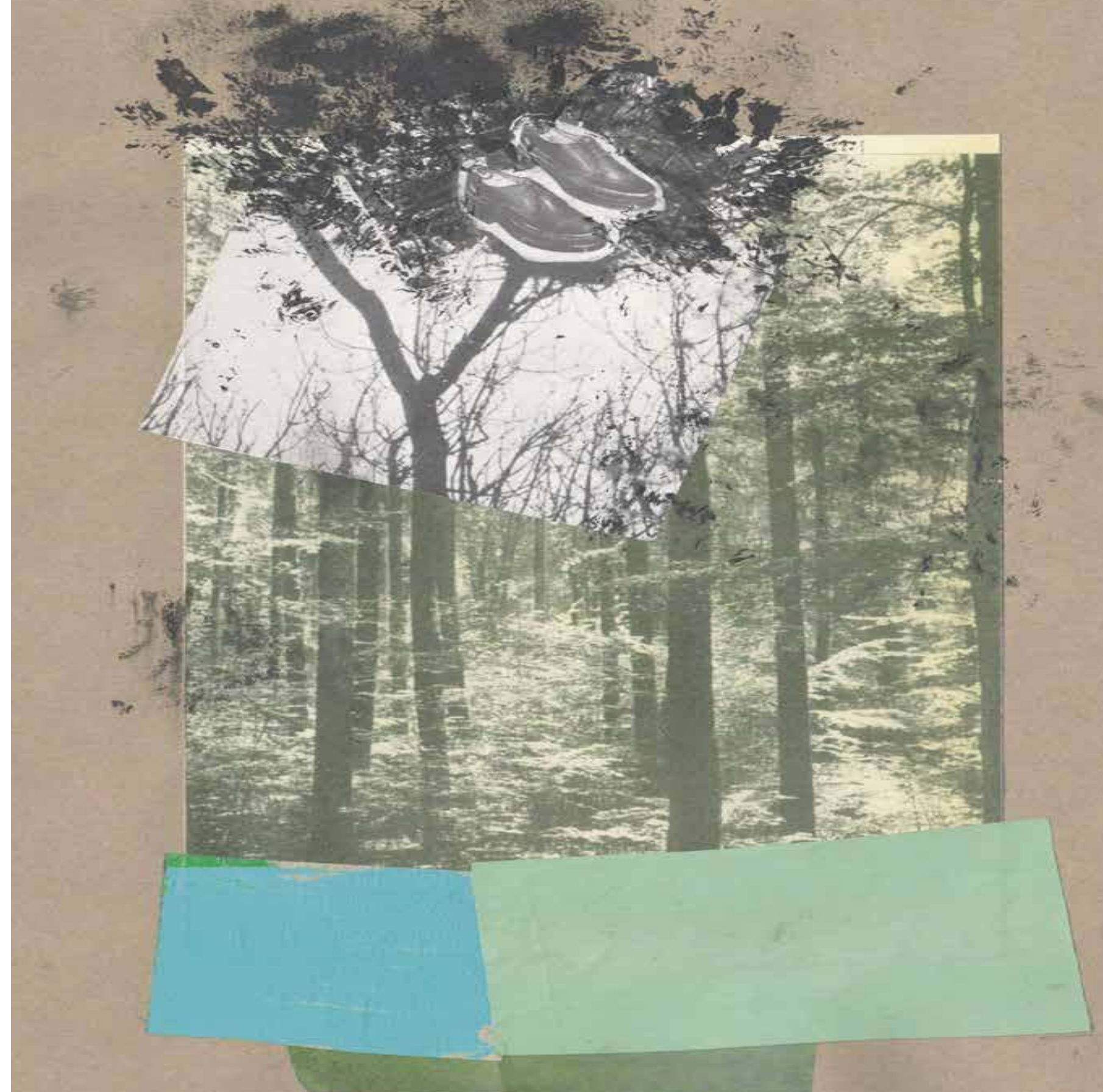

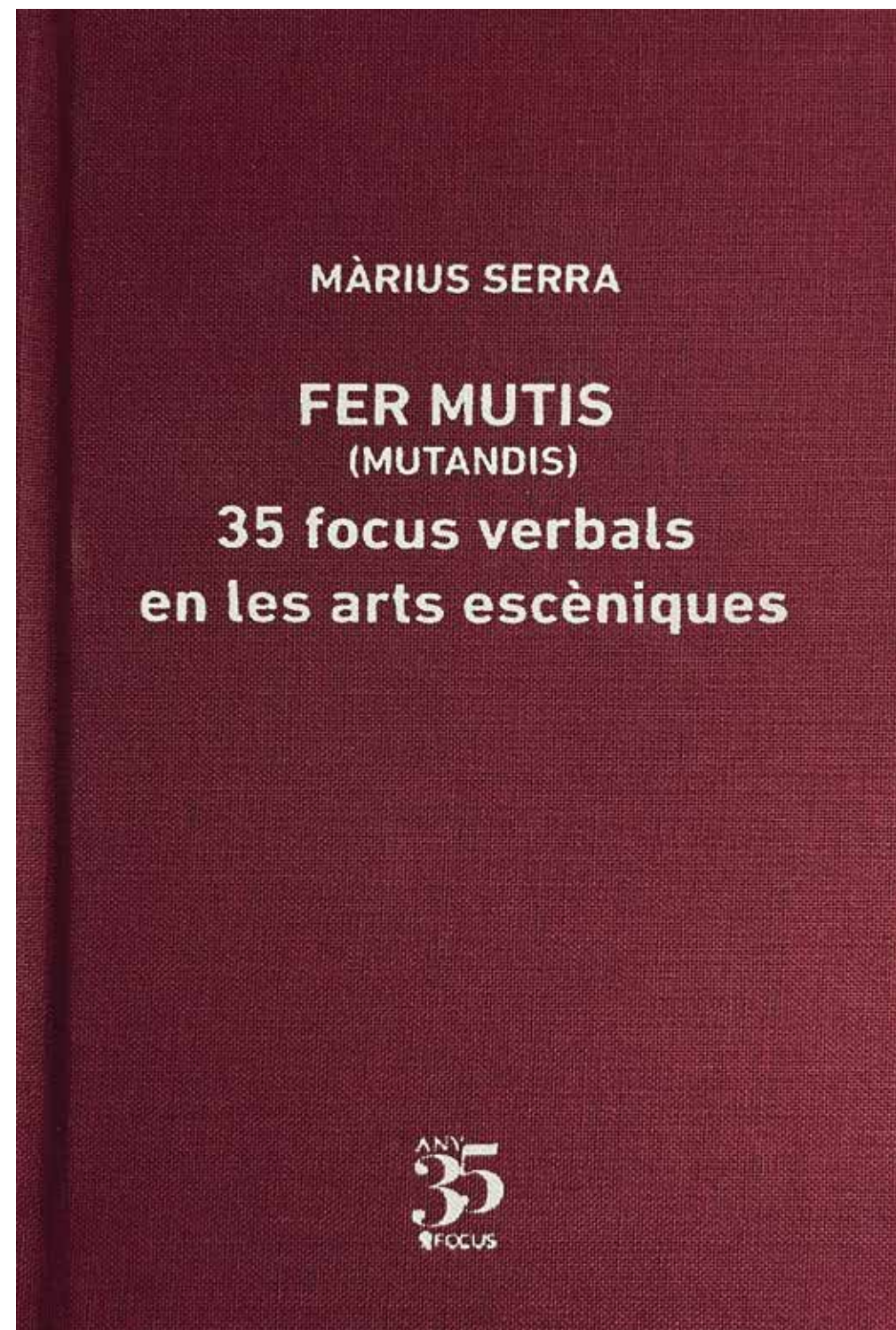
Fragment de la tercera publicació de Pre_ocupaciones (2020), dedicada als Paradisos Perduts.

*Se buscan hombres para viaje arriesgado,
poco sueldo, frío extremo,
peligro constante, regreso a salvo dudoso,
honor y reconocimiento
en caso de éxito.*

Text de la instal·lació artística de la portada de Pre_ocupaciones

Fragment de la introducció del llibre “Fer mutis (Mutandis)” de Màrius Serra en commemoració del 35è aniversari de Focus

En el curs de les nostres vides tots juguem papers diversos, fins i tot algun paperó, treballem amb discreció entre bambolines i, si som resolutius, després d’aconseguir els nostres objectius, abaixem el teló. Per celebrar que Focus arriba al seu 35è aniversari en plena activitat escènica, he redactat 35 entrades que fixen el focus en vocables relatius a les arts escèniques, sempre amb una mirada verbívora. Els éssers verbívors som ciutadans de Verbàlia, una terra jocunda sense fronteres massa definides ni llei d’estrangeria, i bàsicament ens alimentem de verbs. Una de les 35 entrades és Focus i posa l’ídem a la il·luminació d’espais escènics, però també desfà el greuge habitual.

Perquè molta gent creu, erròniament, que els llums elèctrics originen el nom d’aquesta empresa de producció i exhibició d’espectacles escènics quan en realitat... Haureu de llegir l’entrada Focus per a descobrir l’etimologia real.

El títol d’aquest glossari juganer juga amb les expressions fer mutis (vegeu l’entrada 19) i mutatis mutandis (canviant el que cal canviar) perquè els usos mutants de molts vocables escènics són un reflex vivíssim dels canvis socials. Per facilitar la navegació per aquest oceà verbal al final de les 35 entrades trobaran un índex amb algunes paraules clau per a que siguin més fàcils de localitzar. Que comenci la funció (performativa). Dit i fet o, com diuen a València, “pensat i fet!”

Màrius Serra

Àfora Edicions i Comanegra convoquen el Premi Santa Eulàlia de novel·la de Barcelona

L'editorial Comanegra i Àfora Edicions van presentar al Teatre Romea el nou premi literari de novel·la ambientada a Barcelona. Un premi que impulsen conjuntament dedicat a obra inèdita en català que pretén incentivar la creació vinculada a la ciutat i fomentar el talent narratiu. **Amb una dotació econòmica de 25.000€**, el lliurament del premi Santa Eulàlia es celebrarà el 12 de febrer de 2023 en un acte al Teatre Romea i es publicarà a principis de març del mateix any a la col·lecció "Narratives" de Comanegra.

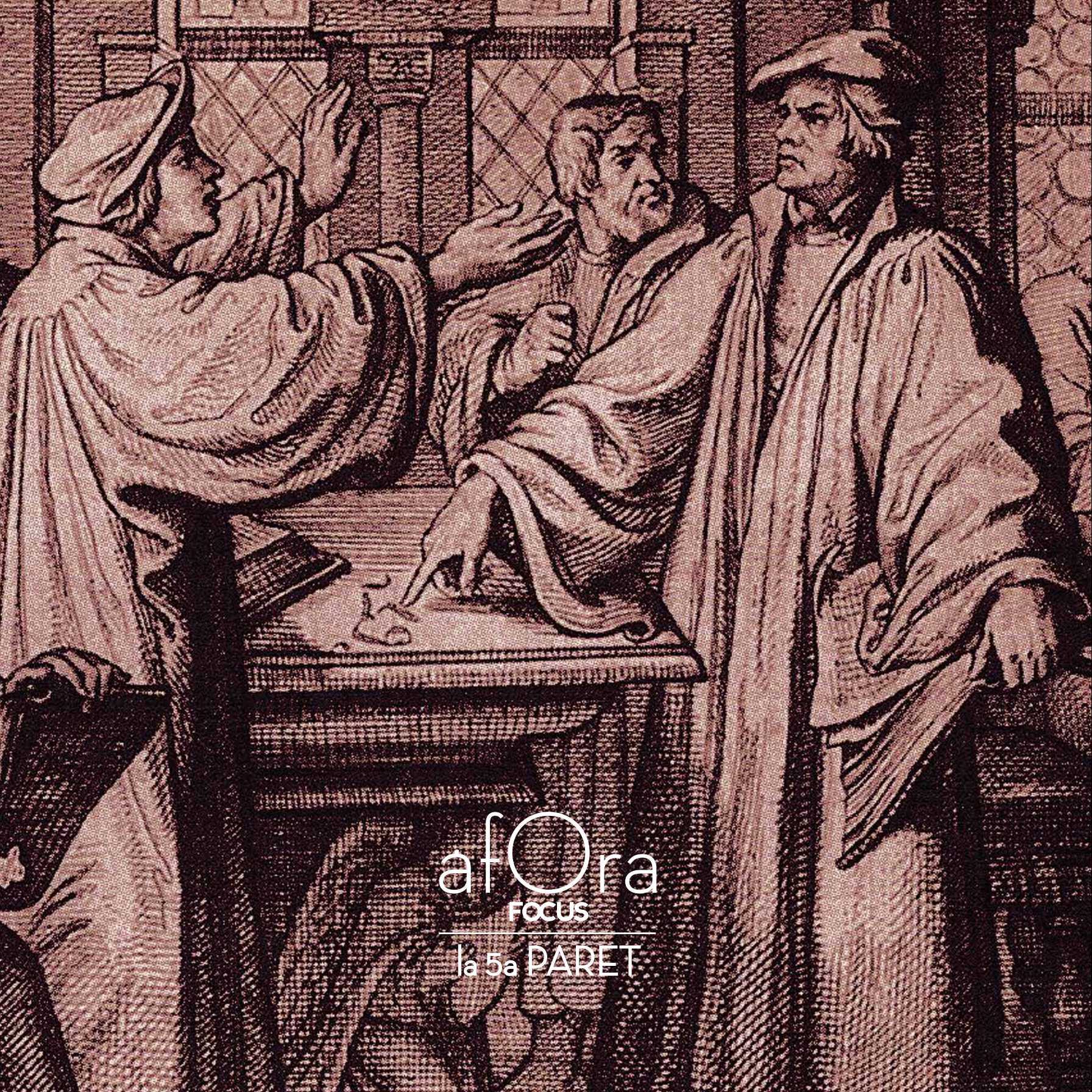
El Premi Santa Eulàlia de novel·la de Barcelona es converteix en el millor dotat del país publicat per una editorial independent i un dels premis literaris líders en llengua catalana.

El jurat del primer Premi Santa Eulàlia estarà format per **Francesco Ardolino** com a president, **Lucia Ramis**, **Enric H. March**, **Alba Cayón** de Comanegra i **Jordi González** de Grup Focus.

Francesco Ardolino; president del jurat, **Jordi Puig**; director editorial de Comanegra, **Daniel Martínez de Obregón**; president de Grup Focus, **Joan Sala**; director general de l'editorial Comanegra i **Fèlix Riera**, director d'Àfora Edicions

La Cinquena Paret

Al món del teatre es coneix com a quarta paret al mur virtual que separa l'escenari dels espectadors i fa molt de temps que a la interacció actors-espectadors se'n diu «trencar la quarta paret».

La **CINQUENA PARET** seria el mur i el punt d'intersecció entre el teatre i el carrer, entre l'escenari i la societat. És un punt de trobada que ens permetrà atrapar conceptes sorgits de l'escenari i portar-los al camp de la filosofia, per analitzar-los des de diferents angles i formats. És el cabal de significat i de pensament dels espectacles que ens permet afrontar les pors i els dilemes del nostre temps.

Hi ha espectacles que reuneixen totes les condicions per a que els seus ressons superin l'àmbit purament teatral i originin activitats de contextualització sociocultural, mitjançant pensament i debat.

afoRa
FOCUS

la 5a PARET

Manual del buen candidato: Iván Redondo versus Cicerón

El Teatre Romea va acollir el 9 de desembre del 2021 el primer acte d'Àfora/la 5a paret amb la voluntat de connectar l'escenari amb el carrer, aquesta vegada aprofitant el retorn a Barcelona de l'obra "Viejo amigo Cicerón". En aquest peculiar acte que portava per nom "Manual del buen candidato: Iván Redondo versus Cicerón" Josep Maria Pou i Iván Redondo van anar desgranant un per un els punts del conegut manual que va escriure el germà petit del gran filòsof i orador romà del segle I a.c. amb motiu de la carrera electoral d'aquest darrer al consolat. Ivan Redondo va anar responent a les inquietuds i agudes observacions de Pou, per concloure que el mètode per guanyar unes eleccions és cada cop més sofisticat però que en el fons continua sent el mateix.

Oratòria: Seguretat versus llibertat a la pandèmia

El passat 21 de desembre se celebrava el segon acte de La Cinquena Paret al voltant de l'Oratòria. L'acte incloïa una ponència sobre retòrica a càrrec de Javier Gomá; filòsof i director de la *Fundación Juan March*, i un debat d'exhibició posterior entre dos equips d'alumnes d'oratòria de la Universitat Pompeu Fabra (UPF) que van discutir sobre la tensió entre seguretat i llibertat, originada en el context de la pandèmia. Un debat molt interessant que va posar de manifest també els dots d'oratòria dels dos grups, moderats per Gomá.

**Y el HOMBRE
creó a DIOS.
Y DIOS creó
al DIABLO.
Y el DIABLO
creó al ACTOR.**

*El Paraíso perdido
Helena Tornero*

Cicle de conferències John Milton: La seva vida, la seva obra, el seu temps...

Aquesta temporada s'han fet tres conferències al voltant de la temàtica del Paradís Perdut i una lectura dramatitzada.

**25 D'OCTUBRE DE 2021 AL TEATRE ROMEA
BARCELONA**

Recreant el paradís perdut

Per Helena Tornero i Pablo Auladell

**3 DE MAIG DE 2022 A LA FUNDACIÓN JUAN MARCH
MADRID**

Conferència

Milton en su tiempo

Per Joan Cubert

**5 DE MAIG DE 2022 A LA FUNDACIÓN JUAN MARCH
MADRID**

Conferència

Acerca de El Paraíso Perdido (1667) de John Milton

Per Joan Cubert

Lectura dramatitzada de

Fragments de El Paraíso Perdido de John Milton

Per Pere Arquillué, Cristina Plazas i Andrés Lima.

afora
FOCUS
PLATEA
618

Platea 618

618 són els quilòmetres que hi ha entre Barcelona i Madrid, els dos centres teatrals de l'Estat. Els espectacles de Focus els han recorregut moltes vegades: exhibim i produïm a Madrid i rebem un nombre important de produccions madrilenyes als nostres teatres de Barcelona.

Volem aprofitar aquesta ascendència per afavorir una relació més estreta entre els professionals de les dues ciutats, creant un circuit de informació permanent i uns canals de relació personal, que permetin augmentar les sinergies dirigides a l'increment de la coparticipació i el intercanvi creatiu i artístic.

PLATEA 618, per contribuir a un coneixement més gran entre els professionals del sector de Barcelona i Madrid, promourà:

- Cenacles per a facilitar el diàleg entre creadors i artistes, aprofitant la presència d'alguns a les capitals del teatre.
- La creació d'ÀFORA MEDIA, un repositori audiovisual de tota l'activitat pública d'Àfora: xerrades, ponències, esdeveniments.
- L'obertura de canals de relació entre artistes, creadors, gestors i productors, per a debatre sobre preocupacions i nous reptes, aprofitant els viatges dels diferents espectacles entre les dues capitals.

Primer Cenacle amb José Sacristán

El 25 d'octubre, va tenir lloc el primer cenacle d'Àfora al restaurant El Racó d'en Cesc, una de les activitats del programa Platea 618 que vol connectar i afavorir la relació entre els professionals del sector de Barcelona i Madrid. En aquesta ocasió el convidat principal va ser l'actor **José Sacristán** qui, aprofitant la seva estada al Teatre Romea amb *Señora de rojo sobre fondo gris*, va compartir una llarga conversa -moderada per **Daniel Martínez de Obregón**, president de Grup Focus amb **Pere Arquillué, Sergi Belbel, Marta Buchaca, Eduard Farelo, Julio Manrique, Joan Pera, Josep Maria Pou, Àgata Roca, Clara Segura, Emma Vilarasau** i la direcció de Grup Focus.

Segon Cenacle amb Pepe Viyuela

El 4 de juliol, es va celebrar el segon cenacle d'Àfora al restaurant El Racó d'en Cesc. Aquesta vegada el convidat principal va ser l'actor **Pepe Viyuela**, aprofitant la seva estada al Teatre Goya amb *Tartufo*. De nou una gran vetllada amb **Daniel Martínez de Obregón, Daniel Anglès, Mercè Arànega, Tania Brenlle, Guillem Clua, Alba Florejachs, Mario Gas, Josep Maria Mestres, Joan Pera, Cristina Plazas, Josep Maria Pou** i la direcció de Grup Focus.

afora
FOCUS
ESPECTADORES

Espectadors

Una línia directa de relació amb el públic, que iniciarem amb el I CONGRÉS INTERNACIONAL D'ESPECTADORS DE TEATRE a celebrar a Barcelona el proper mes d'octubre.

35 anys després, continua sent necessari preguntar-se sobre el paper determinant dels espectadors en el futur de les arts escèniques. Són el reflex de la seva època. Actualment els espectadors es caracteritzen per ser crítics, participatius, infidels, connectats i multitasking, devoradors d'imatges, prosumidors (productors + consumidors), omnívors i relacionals. A més, la pandèmia els ha confinat i apartat —temporalment— del seu hàbitat natural, els teatres. Encara que ha provocat l'emergència d'un nou espectador: el que es connecta en línia. L'híbrid entre presencialitat i virtualitat serà, sens dubte, territori abonat al futur més immediat. **El I Congrés Internacional d'Espectadors de Teatre** té com a principal objectiu convocar els espectadors per a que reprenguin el seu protagonisme, per recuperar l'energia col·lectiva que es produeix quan connecten amb l'actuació d'actrius i actors a l'escenari. Els espectadors, com més contemplen, més són. En molts casos continuen sent desconeguts, però també un enigma que tothom vol revelar. Donar rostre i veu als espectadors ens permetrà endinsar-nos en els seus interessos i afinitats teatrals, adquirir coneixement directe dels subjectes de la recepció perquè les arts escèniques es puguin conèixer millor.

Primera trobada del Consell Assessor del I Congrés Internacional d' Espectadors de Teatre

EL CONSELL ASSESSOR ESTÀ FORMAT PER:

Marta Buchaca, dramaturga, guionista i directora

Macarena Cuenca, responsable d'iniciatives europees rellevants
per al desenvolupament d'audiències (Universitat de Deusto)

Xavier Fina, consultor cultural

Eva García, experta en creació artística comunitària

Javier Ibacache, cap de la Unidad de Programación y
Públicos del Ministerio de las Culturas del Gobierno de Chile

Esteve León, patró de la Fundació Teatre Lliure

Joan Morros, gestor i programador del Teatre Kursaal de Manresa

Marta Turu, espectadora teatral i sòcia del TRESA

El 12 de novembre del 2021 la seu central de Focus va acollir la primera reunió del Consell.

Presentació del I Congrés Internacional d'Espectadors de Teatre

El passat 15 de juny es va presentar al Teatre Romea de Barcelona, el I Congrés Internacional d'Espectadors. Aquesta nova iniciativa compta ja amb la confirmació tant d'espectadors convidats de tot el món com de ponents experts en la matèria com ara **Antonella Broglia**, d'Itàlia; **Zavel Castro**, de Mèxic; **Katya Johanson**, d'Austràlia; **Roger Bernat** i **Antonio Monegal**, de Catalunya, entre d'altres.

En aquesta primera edició, el Congrés abordarà temàtiques relatives a la diversitat, la participació i la transversalitat dels públics de les arts escèniques en diferents formats (conferències, tallers, sessions plenàries, visites, accions artístiques, etc.) que es duran a terme al llarg de les tres jornades i el Congrés culminarà amb la creació i la lectura del **Manifest de Barcelona d'Espectadors de Teatre**.

El Congrés va dirigit a espectadors teatrals (representants d'associacions, amants de les arts escèniques, responsables de projectes), creadors i artistes interessats a conèixer i enfortir les motivacions dels espectadors, a administracions públiques (responsables de polítiques culturals), a gestors culturals, investigadors i consultors experts en anàlisi d'audiències.

Tindrà lloc de forma presencial al Teatre Romea i es podrà seguir en streaming a través de la plataforma immersiva en línia creada especialment per al Congrés.

QR vídeo resum de l'acte de presentació del I Congrés Internacional d'Espectadors de Teatre.

Daniel Martínez de Obregón, president del Grup Focus.

Pepe Zapata, comissari del Congrés.

Presentació de l'activitat
Temporada 2022-2023

Fundació Romea

Àfora Edicions

La Cinquena Paret

Platea 618

Espectadors:

I Congrés Internacional
d'Espectadors de Teatre

àfora

Fundació Romea

Imatges de la ment de Rafael Argullol a les 19:00h del 19 de setembre del 2022

Ohritzó

Potser:

(O sobre una novel·la desbloquejada i amb un altre títol)

Timere

Llora todo el mundo

Sobre Shakespeare: Hamlet era gras.

(Conversa sobre els tòpics que envolten Shakespeare)

Animal filòsof

El meu cos il·lustrat

Visca Barcelona (Diario Vivo)

Solastàlgia

Imatges de la ment de Rafael Argullol a les 19:00h del 19 de setembre del 2022

Amb Rafael Argullol

Plantegem al filòsof Rafael Argullol un repte: el d'explicar-nos el món a través de 10 obres significatives de la història de l'art. Li demanem que bussegi en la seva memòria per a buscar 10 obres artístiques que des del seu punt de vista avui ens ajudin a comprendre millor la realitat.

Ohritzó

Amb Fernando Prats

31/10
2022

L'experiència que proposo és la realització d'un horitzó sorgit del bufec de l'aire que expulso per la boca d'una sola vegada i en diverses fases progressivament. Els pulmons tenen la capacitat d'emmagatzemar uns 5 litres d'aire que ens permeten respirar però també, com podran presenciar a Fundació Romea, ens permeten crear un horitzó de vibracions i alteracions visuals sobre el fons negre de la vida.

La raó que el títol de l'acció porti per nom Ohritzó és degut al sorprenent fet que les paraules també esbufeguen quan, en fer molt d'esforç, volen aconseguir la seva meta alterant l'ordre de les seves lletres però no la seva sonoritat.

L'acció Ohritzó és un esdeveniment performàtic en diàleg amb la paraula poètica, que s'adhereix al bufec i crea un horitzó en un moment de la història on aquest se'ns revela, més que mai, inassolible.

Potser (o sobre una novel·la desbloquejada i amb un altre títol)

Amb Eduard Márquez

07/11
2022

El 20 de gener del 2020, mentre el temporal Glòria començava a descarregar fora del teatre, vaig explicar el bloqueig que m'impedia tirar endavant la novel·la en què treballava des de feia cinc anys. Al final de l'acte, vaig citar la Carson McCullers: «Quan la feina no rutlla, no hi ha vida més penosa que la d'un

escriptor. Però, quan sí que rutlla, quan la il·luminació ha centrat una obra que, tot seguit, avança amb claredat i fluïdesa, no hi ha cap alegria com la de l'escriptor». I vaig afegir que, si no perdia la fe en allò que volia escriure i no em donava per vençut, potser la il·luminació arribaria. I, sí, va arribar durant la pandèmia. I per aquest motiu, gairebé tres anys després, torno al teatre per compartir el llarg camí recorregut i per celebrar que, per fi, he acabat la novel·la.

Timere (Acció sobre poemes de guerra de Ferrater)

Amb Quatre gotes i Cia Kamchàtka

28/11
2022

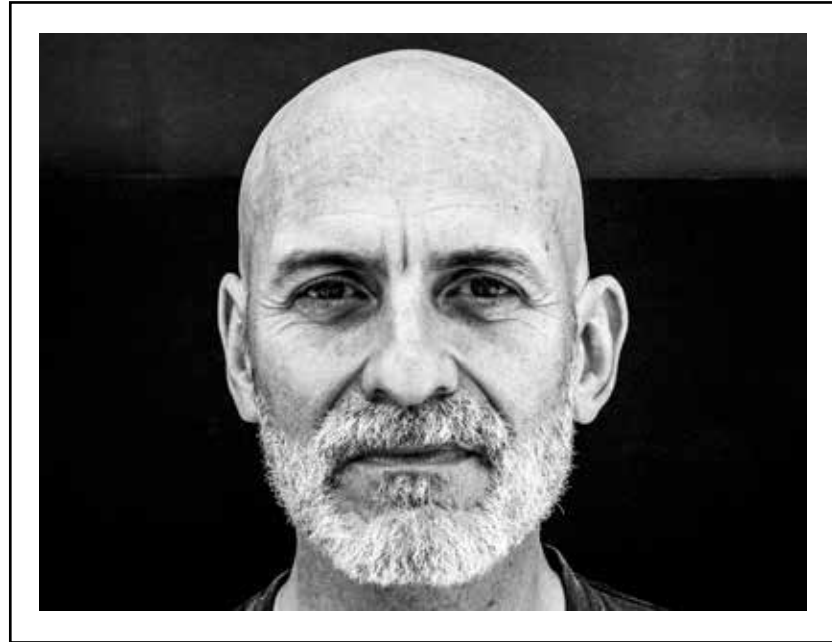
La por pot no semblar pas cap gran tema per literar o filosofar. Però de por moltes persones n'han tingut i moltes en tenim encara. D'això cal que també se'n parli. I és el que farem. Prenent com a punt de partida l'experiència de la guerra civil que Gabriel Ferrater recull al poema narratiu In Memoriam, Quatre Gotes i la companyia de teatre Kamchàtka ens proposen un viatge a l'interior de les nostres pors. Les pors que hem heretat i les pors que ara ens envolten. Amb un llenguatge escènic singularment immersiu que es nodreix alhora del text, la música, els espais i les mirades més íntimes.

Plora tothom

Amb Alejandro Palomas Foto © Victoria Iglesias

16/01
2023

No és un espectacle, tampoc un recital poètic. És el dol que un nen comparteix amb la seva mare. I és una mare que hi és, encara que no es vegi, perquè queda el que no es va emportar en anar-se, que és la veu, que són uns versos.

Un home és un nen, és un home. I tot això -mare, mort, nen, home, veu, la suma de tot el que hem estat, totes les renúncies, totes

les decisions, és això, aquest dol, aquest diàleg a una veu: l'espera que les mares teixeixen en les voreres del nostre cos perquè la vida s'allargui i no ens arribi l'orfandat.

No és un espectacle, és la vida que neix sobre un escenari quan les mares falten i el que ens encapsula és un úter gegant ferit d'estrelles, i sona l'única música que tots/as entenem: la d'aquests versos únics que es repeteixen des de la primera llum de l'univers i que diuen així:

Un home és fill o orfe és.

Mai mare.

Mare no és.

Sobre Shakespeare: Hamlet era gras. (Conversa sobre els tòpics que envolten Shakespeare)

21/01
2023

Amb Jordi Coca

L'obra de Shakespeare és una galàxia immensa en expansió contínua, però hi ha coses en què et podem ajudar. Per què ens agraden els versos de les seves obres de teatre? Per què ens fascinen personatges com ara Juli César, Macbeth, Otel·lo, o Romeu i Julieta? Les obres que es van estrenar fa gairebé 500 anys, tenien aleshores el mateix sentit que tenen ara? El dia 23 de gener t'ho expliquem al teatre Romea.

Animal - filòsof

Amb Ferran Sáenz

20/02
2023

Els grecs definien els anthropoi, les persones, com aquells que no eren déus. Més endavant, els éssers humans es caracteritzaran també en termes negatius com aquells que no són animals. A partir del Renaixement, i més concretament en l'obra de Giovanni Pico della Mirandola, els homes s'ubiquen entre els àngels [els déus] i les bèsties. Avui, en aquest primer quart del segle XXI, els éssers humans s'estan començant a caracteritzar com aquells que no són màquines. Aquesta nova mitologia es consolida a Blade Runner, per exemple. En aquesta nova mentalitat, ¿on queden doncs els animals? Han passat de fer-nos por a ser objecte de compassió. Han passat de ser un tòtem a ser un tabú. Jo, l'animal-filòsof, en vull parlar, de tot això.

El meu cos il·lustrat

Amb Alberto Garcia-Alix

13/03
2023

El meu cos..., braços, mans, coll i pit estan coberts de tatuatges i, per afinitat, m'és impossible evitar que em vingui a la memòria aquell home protagonista d'un conte de Ramón Gómez de la Serna, que tenia la mania de tatuar-se i al qual els metges sabien situar els seus dolors com no se situen sobre cap malalt: "el mal el té vostè en les noces dels elefants..."

Visca Barcelona

Diario Vivo

17/03
2023

8 narradors es puguen a l'escenari del Teatre Romea per a contar una història. Són històries que parlen de Barcelona per a gent de Barcelona. Cada narrador és una persona que “construeix” la ciutat, que es posiciona a favor de la ciutat i ofereix oportunitats a la ciutat. Els narradors «defineixen» Barcelona, no la del passat, sinó la que s'està fent enmig de les dificultats. Relats que realcin l'ànim de la ciutat. Volem un cop de vida. És un esdeveniment l'eix del qual és representar la vitalitat des de baix. (Ja que la vitalitat des de dalt es perd en els núvols...)

Solastàlgia

Amb Ada Castells

22/05
2023

“De què ens serveix, la veritat, si ens és insuportable?”
“És tanta la resistència humana a acceptar la pròpia extinció. Espero que Déu ens miri amb pietat, que li fem certa gràcia”
“Entreveig finals, grandiloqüents o esllanguits, però sempre inevitables. L'únic que no en sé calibrar és l'abast. Soc jo sola qui s'ofega? O és només

la nostra família? ¿O és tota l'espècie humana? ¿O és el planeta Terra?”
“Mai no havia pensat que, quan cau un sistema, els ritmes de caiguda no són uniformes. Entre els qui fan com si res i els qui lluiten per la supervivència hi ha tots els matisos de la desorientació”
Extractes de la novel·la d'Ada Castells “Solastàlgia”, que sortirà al febrer del 2023 amb L'Altra Editorial

Solastàlgia és un neologisme que descriu una forma d'angoixa emocional o existencial causada pel canvi climàtic.

Àfora Edicions

Pre_ocupaciones IV:

Immunitat

Col.lecció Quadern d'Apunts:

Josep Maria Pou

Col.lecció Escenaris:

Paraíso Perdido

Immunitat

Col.lecció Incorporacions:

Ohritzó

Col.lecció Testimonis:

50 anys de La Villarroel

Premi Santa Eulàlia de novel.la de Barcelona

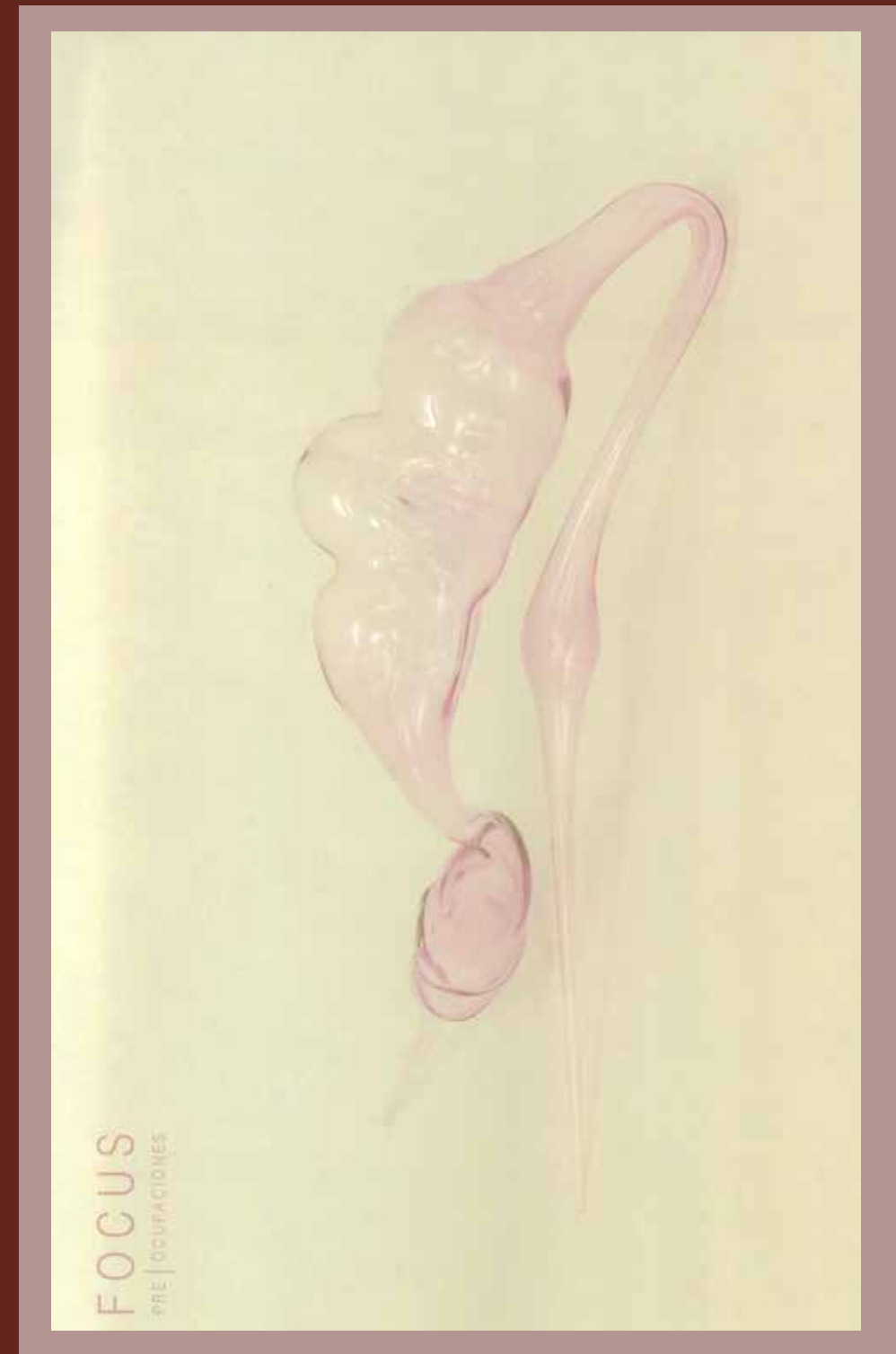
Pre_ocupaciones número IV

Inmunidad

El filòsof italià Roberto Espòsito, autor de l'assaig **Inmunitas. Protección y negación de la vida**. planteja la reflexió següent:

Què tenen en comú fenòmens com la lluita contra un nou brot epidèmic, l'oposició a la comanda d'extradició d'un cap de l'estat estranger acusat de violacions als drets humans, l'esforç de les barreres amb la immigració clandestina i les estratègies per neutralitzar l'últim virus informàtic? Res, mentre els llegeixin a l'interior dels seus respectius àmbits separats: medicina, dret, política social, tecnologia informàtica. No obstant això, les coses són diferents si se'ls refereix a una categoria interpretativa en la que hi hagi la pròpia especificitat, justament en la capacitat de tallar transversalment aquests llenguatges particulars, referint-los a un mateix horitzons de sentit

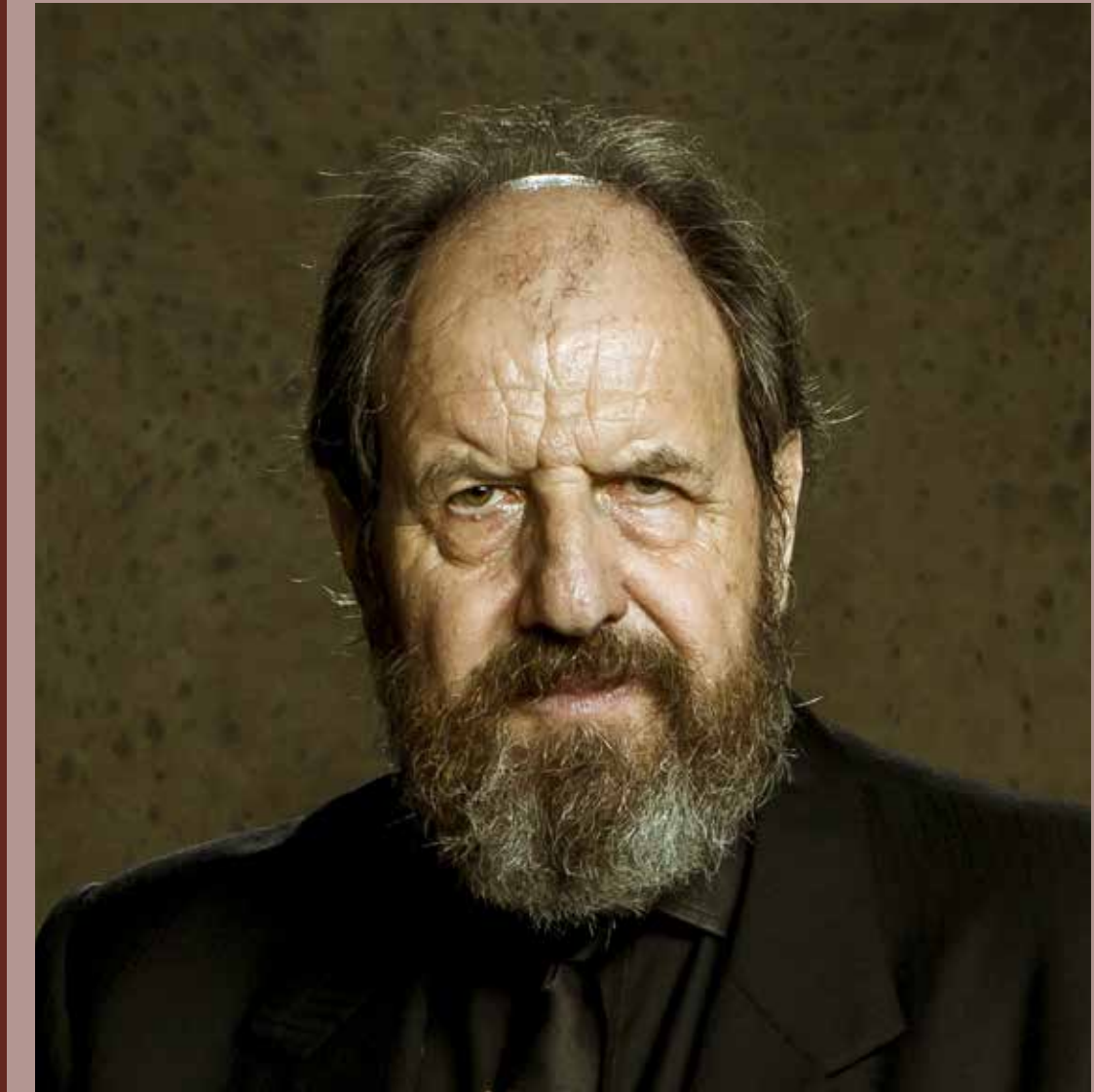
El quart número de la publicació Pre Ocupaciones està dedicat a endinsar-se a l'univers semàntic i interpretatiu del vocable Inmunitat. Us proposem aprofundir en l'alt valor de representació que té el terme per interpretar i revelar el temps que vivim. Des de diferents camps, com la ciència, la medicina, la filosofia, el periodisme, la diplomàcia i l'art. Us convidem a conèixer-nos millor en aquest terme mirall que és Inmunitat; un terme que ha contagiats tothom amb el seu poder protector i alhora limitador de la vida.

Col·lecció Quadern d'Apunts

Josep Maria Pou

La col·lecció Quadern d'Apunts es va inspirar en la tradició dels llibres/exploració basats en cites, aforismes i màximes literàries. Llibres amb què es diu tot a través de cites. Una forma de les fonts creatives d'actors, actrius i dramaturgs del teatre català i espanyol. Quaderns per fullejar, llegir, embolicar-se i deixar-se emportar. El primer Quadern d'Apunts serà realitzat per l'actor i director teatral Josep Maria Pou. Una singular aportació intel·lectual que ens portarà a gaudir de les afinitats literàries i estètiques del director artístic del Teatre Romea i intèrpret de **Viejo amigo Cicerón, Moby Dick, Sócrates. Juicio y muerte de un ciudadano, Terra de ningú, Justícia, Truca a un inspector, Celobert, Forests, Su seguro servidor, Orson Welles, La cabra o Qui és Sylvia?, El rei Lear, Arte o Àngels a Amèrica** entre d'altres.

Col·lecció Escenaris

Us presentem la **Col·lecció Escenaris** dedicada a publicar textos d'obres teatrals que Grup Focus ha impulsat i produït.

Paraíso Perdido

El primer títol que hem editat és la versió teatral basada en l'obra **Paraíso Perdido** de John Milton, escrita per la dramaturga **Helena Tornero**. Un llibre que ha estat il·lustrat per l'artista **Paula Bonet**.

Un batir de alas, un relámpago, un golpe contra el suelo, Satán se retuerce de dolor. Nace el dolor. Satán se levanta. Nace la rebelión.

Dios y Satanás, obediencia o rebeldía. Adán y Eva. Estos cuatro personajes protagonizan este cuento lleno de rabia y furia, contado por un ciego (Milton), que significa una cantidad considerable de nuestra cultura occidental. Pero este "Paraíso perdido" es de Helena Tornero, una escritora extraordinaria para un cuento extraordinario. A la manera de los griegos Helena hace suyo el relato y el valor de los personajes cambia desde su mirada. Eva deja de ser la costilla de Adán para ser la mujer valiente que nos descubre el mundo, la consciencia, el conocimiento, las lágrimas de Satán nos sorprenden, la carcajada de Dios es profundamente irritante, humillante, la ingenuidad de Adán es la del común de los mortales y la culpa y la muerte de compañeras de viaje... ¿no es para sentirse identificado?

Este "Paraíso Perdido" es una delicia para hacer teatro, todo es sugerencia, símbolo y la palabra es música.

Espero que les guste esta obra sobre la relatividad del libre albedrío y la importancia de la desobediencia.

Andrés Lima

Director de l'obra teatral

Helena Tornero

PARAÍSO PERDIDO

Il·lustracions a cargo de Paula Bonet

Obra teatral a partir del poema épico de
John Milton

Basada en la traducción de
Enrique López Castellón

afOra
FOCUS
EDICIONS

Immunitat

El segon títol que es publicarà serà **Immunitat** de Jordi Casanovas

Sis persones són convocades per participar en un mostreig demogràfic. Es busca millorar la gestió política en cas de l'arribada de futures crisis. Aquestes persones són reunides en una sala, els han assignat una xifra i els han donat una capseta amb dos polsadors: un de verd i un altre de vermell. La intel·ligència artificial els preguntarà com volen actuar en cadascun dels casos que se'ls plantegi i aquestes persones hauran de votar si hi estan a favor o si hi estan en contra. Aparentment molt senzill. Aparentment molt fàcil de resoldre. Però hi ha un problema. Totes les decisions s'han de prendre per unanimitat. Tots han de votar el mateix.

La ràbia i la frustració aviat afloreissen per posar en perill el sistema democràtic que els planteja l'ordinador. La pressió, la necessitat i els nervis posaran a prova les seves habilitats per fer-se entendre, per convèncer, per seduir o per comprendre els altres.

Col·lecció Incorporacions

La Col·lecció Incorporacions té per objectiu mostrar els treballs escènics realitzats per artistes d'art contemporani. Obres que han estat creades per ser mostrades a l'escenari del Teatre Romea.

Ohritzó

Fernando Prats

L'experiència que proposo és fer un horitzó sorgit de la bufada de l'aire que expulso per la boca d'una sola vegada i en diverses façs progressivament. Els pulmons tenen la capacitat d'emmagatzemar uns 5 litres d'aire que ens permeten respirar però també, com podran presenciar a la Fundació Romea, ens permeten crear un horitzó de vibracions i alteracions visuals sobre el fons negre de la vida.

La raó que el títol de l'acció porti per nom Ohritzó és degut al sorprenent fet que les paraules també esbufeguen quan, en fer molt d'esforç, volen assolir la seva meta alterant l'ordre de les seves lletres però no la seva sonoritat.

L'acció Ohritzó és un esdeveniment performàtic en diàleg amb la paraula poètica, que s'adhereix a la bufa i crean un horitzó en un moment de la història on aquest se'ns revela, més que mai, inassolible

Col·lecció Testimonis

Sobre el llibre del 50è aniversari de La Villarroel

L'estructura narrativa:

El llibre serà un homenatge cultural, artístic, polític i social a tots els professionals, públic i amics que han passat per la sala en aquests 50 anys amb reflexions que fugiran dels conceptes teòrics i sorgiran de fets reals, anècdotes, personatges coneguts, espectacles significatius, etc.

Organitzat en blocs que aniran evolucionant al llarg de les 50 temporades.

L'autoria del llibre és a càrrec del fundador de La Villarroel, **Àngel Alonso Tomás**.

Premi Santa Eulàlia de novel·la de Barcelona

El proper 12 de febrer de 2023 es lliurarà al Teatre Romea el Premi Santa Eulàlia de novel·la de Barcelona en la seva primera edició.

El Premi està convocat per L'Editorial Comanegra i Àfora Edicions amb una dotació econòmica de 25.000€.

El jurat del primer Premi estarà format per Francesco Ardolino com a president, Lucia Ramis, Enric H. March, Alba Cayón de Comanegra i Jordi González de Grup Focus.

A graphic with a dark background and a light border. At the top is a grid of white dots. Below it, the text "Premi Santa Eulàlia de novel·la de Barcelona" is written in a white serif font.

Premi Santa Eulàlia
de novel·la de Barcelona

La Cinquena Paret

Amèrica 1863... Amèrica 2022

De senectute

afiorada

Amèrica 1863... Amèrica 2022

Amb motiu de l'estrena de l'espectacle *Amèrica* a La Villarroel, de Sergi Pompermayer, dirigida per Julio Manrique i protagonitzada entre d'altres per Joan Carreras, **La Cinquena Paret** aborda el tema de la història de l'esclavatge dels afroamericans, que té avui altres formes; ha mutat, fins a l'extrem que s'estan denunciant noves cadenes que els esclavitzen. L'escriptora afroamericana **Isabel Wilkerson**, guanyadora d'un premi Pulitzer i autora de l'influent assaig **The Warmth of Other Suns**, arriba a preguntar-se en un altre assaig titulat **Casta**, quina és la raó per la qual una persona sense estudis, conflictiva i sense feina manté a EUA un cert estatus social pel simple fet de ser blanca.

Us proposem un diàleg amb la Història per revelar les claus que van fer possible el tràfic d'esclaus i comprovar que la seva llarga ombra continua projectant-se actualment.

Serà un diàleg al Teatre Romea amb diverses personalitats de l'àmbit del pensament per endinsar-se a l'Amèrica que es va construir amb l'esclavatge, a l'Amèrica d'una família de l'alta burgesia catalana.

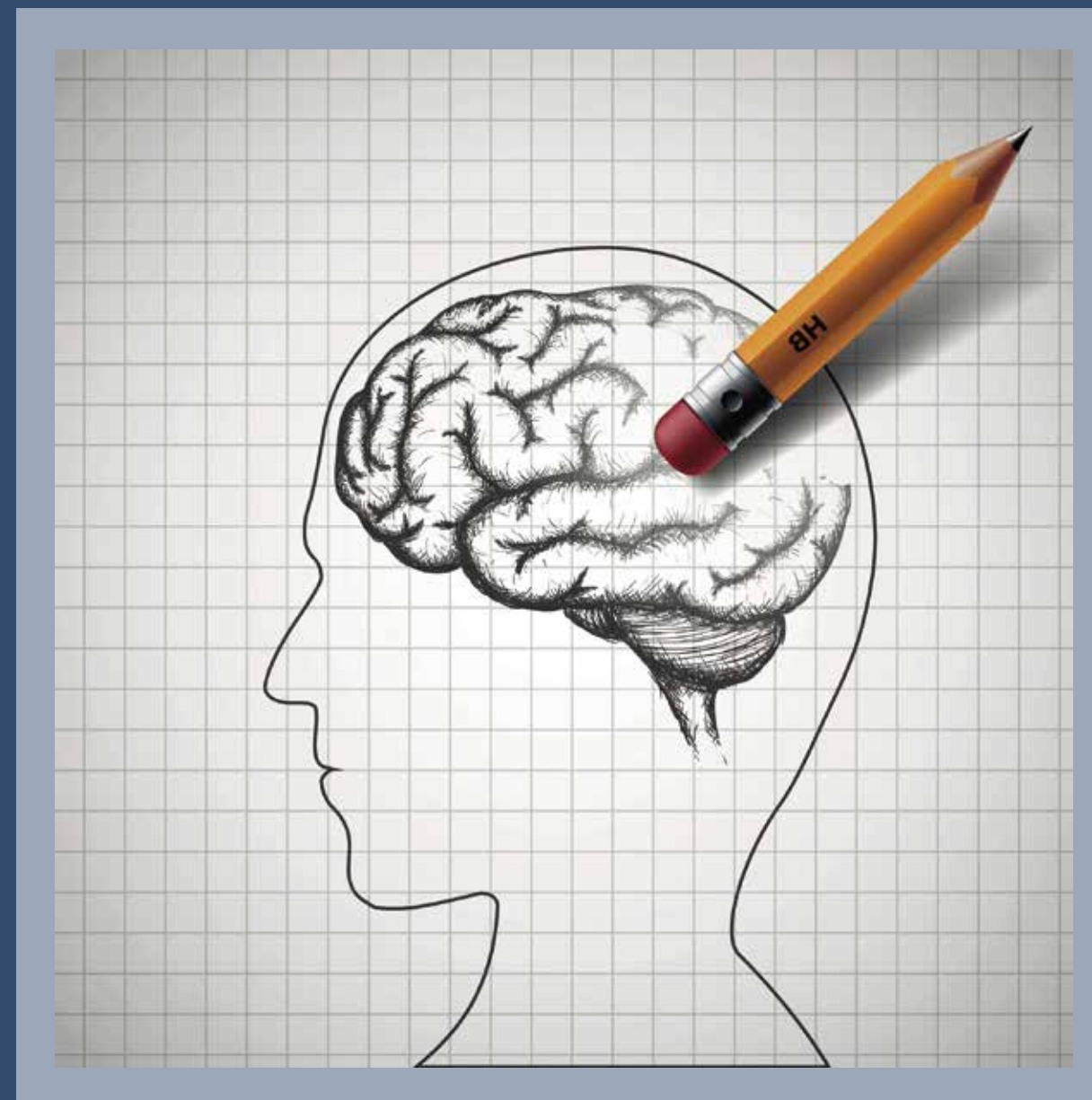

De senectute

La realitat està constituïda de passat, present i futur; no obstant això, a certa edat el futur es torna borrós. L'obra teatral *El Pare* de Florian Zeller, interpretada per Josep Maria Pou com a protagonista entre d'altres actors i actrius que conformaran el repartiment i sota la direcció de Josep Maria Mestres, ens permetrà indagar sobre la manera com la societat afronta la denominada tercera edat, la vellesa.

Dintre de la programació de **La Cinquena Paret** proposem una trobada entre diversos especialistes en qüestions com demografia, el tercer sector i la ciència, per indagar sobre la paradoxa que representa el fet que, mentre que la ciència busca amb afany trobar una fórmula per aconseguir la immortalitat, al mateix temps, la societat es va oblidant de la gent gran.

Serà una trobada per tornar a interpretar què entenem per bona vida, per qualitat de vida, per aclarir les raons per les quals, a mesura que envellim, arribant, fins i tot, a ser dependents, comencem a témer quedar-nos sols.

Platea 618

Cenacles III i IV

Documental Platea 618

afora ra

Cenacles III i IV

Durant la tardor de 2022 tindrà lloc el tercer cenacle d'Àfora. En aquesta ocasió, comptarem amb el director **Andrés Lima** com a convidat principal, aprofitant la seva estada al **Teatre Romea** amb **Paraíso Perdido**, amb qui conversarem del seu punt de vista sobre l'actual situació de la creació artística a Madrid i Barcelona.

D'altra banda, del 5 de maig al 18 de juny del 2023, aquest espectacle s'exhibirà a Madrid al **Teatro María Guerrero**. Serà aleshores quan es farà el quart cenacle, per primera vegada a Madrid, amb **Pere Arquillué** i on intercanviarem sensacions amb un grup seleccionat d'artistes de la capital.

Documental Platea 618

DOCUMENTAL AL VOLTANT DE LA RELACIÓ DE BARCELONA I MADRID A LES ARTS ESCÈNIQUES A PARTIR DEL FIL CONDUCTOR D'UNA BARCELONESA MADRILENYA COM ÉS OLGA VIZA, ASSISTIDA PER LES MUSES DE LA COMÈDIA I LA TRAGÈDIA EN UN VIATGE PER RESPONDRE LA PREGUNTA APARENTMENT DE FÀCIL RESPOSTA:

SÓN MADRID I BARCELONA CIUTATS UNIDES PER UNA GRAN PLATEA DE 618 KM DE DISTÀNCIA? O SEPARADES?

L'objectiu del documental serà l'exploració de l'ecosistema teatral de totes dues ciutats amb especial atenció a la riquesa de matisos, les diferències i les enriquidores variants del fet teatral, cercant la seva complementarietat.

Buscarà deixar enrere rivalitats i prejudicis per buscar l'essència del teatre: l'intercanvi d'imaginari que en paraules del malaguanyat Peter Brook suposa "respirar tots a l'uníson com en una comunió".

Equip Artístic:

OLGA VIZA presentadora

El 1978 va començar la seva carrera a TVE de Catalunya, on es va especialitzar en informació esportiva. Entre molts altres esdeveniments va cobrir tres mundials de futbol i sis jocs olímpics, amb una implicació especial als de Barcelona 92.

A Antena 3 TV va editar i presentar durant onze anys els informatius.

Ha estat directora/presentadora dels magazins de matí i tarda a RNE.

El 2008 va moderar el debat, cara a cara, entre Zapatero i Rajoy. Actualment col·labora a la SER (Catalunya) i a RNE.

Ha rebut el Premi Ondas i el Premi Acadèmia de TV a la millor presentadora i els premis Quim Regàs i Margarita Rivièrè..

FERRAN AUDÍ director

Nascut a Barcelona, es va formar com a actor a l'Institut del Teatre.

Va debutar com a director teatral el 1987, quan va guanyar el Premi Adrià Gual de la Generalitat de Catalunya al millor projecte de direcció de l'any amb Don Carlos. Posteriorment, es va traslladar a Londres, on va cursar els estudis de postgrau a la Royal Academy of Dramatic Art. Va ser membre fundador de la companyia Heightened Reality a Londres i d'Alta Realitat a Barcelona. Ha participat com a actor en produccions de teatre, cinema i televisió, i ha dirigit obres de teatre a Espanya, França, Regne Unit i Noruega.

El 2005 va dirigir el seu primer curtmetratge i el 2008 el primer llargmetratge de la productora Alta Realitat: "The Frost", amb Aitana Sánchez-Gijón i Bibi Andersson entre d'altres, que li va valer el reconeixement artístic a diferents festivals nacionals i internacionals. També ha estat professor de teatre a Escòcia, París i Barcelona. És membre de l'Acadèmia del Cinema Català.

TONI MARÍN VILLA assessor

Productor, director, assessor i docent de cinema, televisió i continguts digitals de cadenes de televisió públiques i privades, i d'institucions d'Espanya, Europa i Amèrica Llatina.

Graduat Superior en Realització i Producció de Cinema, Televisió i Ràdio.

Vice- Degà del Col·legi Professional de l'Audiovisual de Catalunya (CPAC).

Membre de l' Academia de las Artes y las Ciencias Cinematográficas de España, i de l'Acadèmia del Cinema Català. Membre CAE (Cultural Action Europe), de la Red de Productoras Audiovisuales Iberoamericanas i de la Red FOMECCBIZ (Fomento de Empresas Culturales y Creativas, UE).

Ha treballat amb i per a: RTVE, TV3/CCMA, Canal 9, ETB, TVG, Telemadrid, IB3, RTO'92, Antena 3, Tele5, UER, BBC, ZDF, France Television, RAI i un llarg etcètera de productores de televisió. Professor del Màster en Producció i Distribució Cinematogràfica EPAC/UVIC i professor del Màster en Gestió Cultural de la UIC (Universitat Internacional de Catalunya).

CARLOS MONTE SALVADOR (MONTECARLO) guionista

Doctor en Estudis Avançats de Comunicació (Universitat Ramon Llull)

Màster Oficial en Ficció en Cinema i Televisió (URLL)

Llicenciat en Belles Arts (Universitat de Barcelona)

Fa més de trenta anys que treballa en tots els camps de la comunicació.

Va iniciar la seva carrera al món del còmic i l'edició de vídeo, des de llavors ha escrit més d'una desena de llargmetratges i ha exercit de guionista i scriptdoctor en molts projectes de ficció i documental per a cinema i televisió (incloent co-produccions internacionals).

Ha participat en curtmetratges, sèries d'animació 3D i produccions en streaming, encarregant-se del guió, el story-board i la direcció.

També ha dissenyat exposicions per a museus i centres documentals, jocs interactius, experiències VR i campanyes de comunicació. Ha escrit diversos llibres de ficció i assaig, i col·labora en mitjans digitals relacionats amb storytelling, brand content, film i innovació.

Espectadors

**I Congrés Internacional
d'Espectadors de Teatre**

afora

The graphic design features a vertical column of geometric shapes on the left side. From top to bottom: a red circle on a black background, a red rectangle, a white circle and a gold circle on a black background, a white rectangle and a gold rectangle, a gold circle and a red circle on a black background, and finally a gold rectangle and a red rectangle. To the left of this column is a large, semi-circular red shape. The background is a solid gold color.

I Congrés Internacional d'Espectadors de Teatre

Barcelona, del 24 al 26 d'octubre 2022

afOra
FOCUS

El perquè

El **I Congrés Internacional d'Espectadors de Teatre** té com a objectiu principal convocar els espectadors perquè reprenguin el seu protagonisme, per recuperar l'energia col·lectiva que es produeix quan connecten amb l'actuació d'actrius i actors a l'escenari.

Els espectadors continuen sent desconeguts i un enigma que tothom vol revelar. Aquest Congrés pretén donar cara i veu als espectadors, endinsar-nos en els seus interessos i afinitats teatrals.

El **I Congrés Internacional d'Espectadors Teatrals** també pretén ser un homenatge a tantes persones que, en aquests temps incerts, han donat suport al teatre acudint-hi com a públic.

És un congrés de, per i per als espectadors teatrals. Art i part.

L'organitzador

ÀFORA és l'àgora del **GRUP FOCUS**, un àmbit de reflexió i activitats que, prenent com a base la vivència escènica, **té l'ànim d'incidir en la vida artística, cultural i social, al territori de la nostra influència.** Un hub de pensament que vol potenciar l'espai humà com a camp de relació, debat, curiositat, intel·ligència compartida; proporcionant recorreguts per les diferents sensibilitats de l'activitat teatral.

ÀFORA és el retrobament de la ciutadania amb la curiositat, la fascinació i amb tot allò insospitat; una plataforma per amplificar la importància del teatre i de la cultura; per restablir les connexions entre la societat i el pensament; un àgora entès com a lloc de llocs on detectar, mostrar i compartir sense prejudicis la saviesa del científic, de l'artista, del polític, de l'artesà, del ciutadà.

Un dels 5 àmbits d'acció d'Àfora es centra en “els Espectadors”; els públics com a àmbit de treball i reflexió. Una de les seves **primeres activitats** és l'organització d'aquest **1r Congrés Internacional d'Espectadors de Teatre.**

El comissariat

Pepe Zapata

Expert en públics de la cultura
Actualment és Director del TRES -
la Comunitat de Cultura.

Ha estat responsable de Públics, Comunicació i Màrqueting al Grup Focus i al Mercat de les Flors. També ha estat soci i director de TekneCultura, coordinador de la Fundació Alícia i gestor cultural de la Universitat Pompeu Fabra.

És conferenciant i docent habitual en diversos programes de màster i postgrau vinculats a la gestió cultural i específicament al desenvolupament d'audiències, el màrqueting i la comunicació.

El consell assessor

Marta Buchaca

Dramaturga, guionista
i directora teatral

Eva García

Experta en acció
artística comunitària

Macarena Cuenca

Professora de la Universitat
de Deusto especialitzada
en desenvolupament
d'audiències culturals

Joan Morros

Membre de El Galliner i
programador del Teatre
Kursaal de Manresa

Javier Ibacache

Cap de la Unitat de
Programació i Públics
del Ministeri de les Cultures
de Xile

Marta Turu

Espectadora teatral
i sòcia del TRES -
Comunitat de Cultura

Xavier Fina

Consultor cultural

Esteve León

Patró de la Fundació
Teatre Lliure

A qui va dirigit

Espectadors teatrals

Públic en general, representants d'associacions d'espectadors teatrals, amants del teatre i les arts escèniques, responsables de projectes culturals basats en la participació dels espectadors teatrals.

Gestors culturals

Directors d'organitzacions culturals, responsables de departaments de públics, desenvolupament d'audiències, productors, mediació, educació, comunicació i màrqueting.

Creadors i artistes

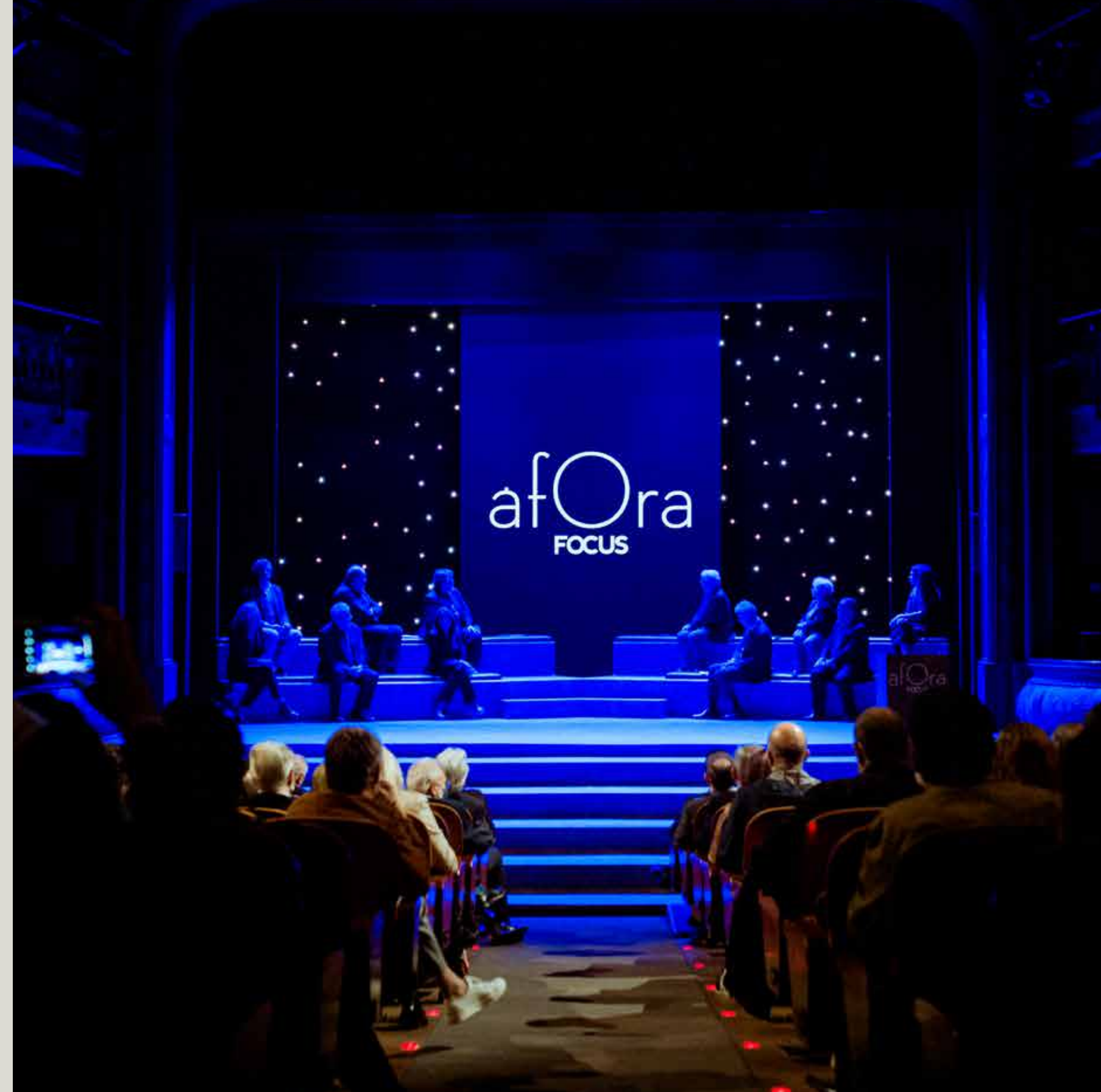
Artistes i companyies artístiques interessades a conèixer i enfortir les motivacions dels espectadors teatrals.

Administracions públiques

Responsables de polítiques culturals públiques, gestors culturals d'organitzacions públiques.

Investigadors, consultors

Experts en anàlisi de públics.

Espais

Seu presencial

Barcelona – Teatre Romea

Espai de rabiosa actualitat artística, que s'arrisca amb propostes innovadores. Transgressió, provocació, reflexió i entreteniment, són la marca d'aquest centre de producció, generador de debat cultural contemporani. Des de 2019 Josep Maria Pou n'és el director artístic.

Plataforma immersiva

Seu Virtual

Plataforma immersiva . Accés virtual als espais i continguts del Congrés

Plataforma immersiva per atraure a una major audiència, sense descuidar la interacció i engagement dels dos públics. Un espai innovador i polivalent on poden haver-hi estands, zona d'exposició, zones per a tallers i un auditori on tenen lloc les presentacions presencials amb fons d'escenari real o virtual, tot via streaming.

- Activació de marca
- Publicitat i comunicació
- Creació d'espais virtuals personalitzats
- Avatars personalitzats
- Màrqueting digital
- Networking
- Interacció entre els públics (xats i voice xats)
- Animació
- Gamificació
- Merchandising
- Press Room
- Públic nacional i internacional

El programa

- Més de 50 congressistes i personalitats convidades de 25 països, a més de tots els inscrits al congrés, es trobaran al **I Congrés Internacional d'Espectadors de Teatre** per intercanviar experiències internacionals remarcables que situen els espectadors teatrals a l'eix vertebrador de l'activitat teatral.
- Conferències, sessions plenàries, presentació de projectes, tallers, accions artístiques i visites a teatres. Trobada entre espectadors assistents als espais presencials i/o a espais virtuals (plataforma immersiva), aplicant els criteris d'accessibilitat.
- En aquesta primera edició, el Congrés aborda en diferents formats (conferències, tallers) el full de ruta a seguir per promoure, millorar, desenvolupar, fomentar i portar canvi i innovació al sector de les arts escèniques a partir del paper que juguen els espectadors, focalitzant 3 línies de treball prioritàries.

Idiomes del congrés **català, castellà, anglès**

Aquestes 3 línies de treball són:

• Diversitat

Tot projecte, acció artística o procés creatiu contemporani ha d'afectar-se de valors socials com l'equitat, la diversitat cultural i la inclusió social, la sostenibilitat mediambiental o el respecte i coneixement de les diferents llengües, costums i cultures.

• Participació

La participació significa tenir un paper actiu i implicar-se en tots els diferents rols que es poden donar en qualsevol projecte d'arts escèniques, des de participar en el disseny dels propis projectes, la programació dels espais, en els processos creatius, en la difusió i la comunicació, o en el desenvolupament, la gestió i el finançament.

• Transversalitat

Eliminar els límits en els rols, en els sectors, en les disciplines, dialogant amb altres àmbits, no només culturals, sinó també científics, socials, antropològics o filosòfics, incloent-hi temes tan importants actualment com la relació entre cultura i salut, turisme, educació, esport o la mediació cultural, per tal de compartir, comprendre i generar nous espais de diàleg.

Activitats

Dilluns
24 d'octubre de 2022
Jornada 1

Matí

Benvinguda oficial
Diàleg inauguració

Conferències, sessions
plenàries, ponències i
taules de treball

Accions artístiques

Tarda

Conferències, sessions
plenàries, ponències i
taules de treball

Accions artístiques

Nit

Visita teatre Romea i
teatre Goya

Dimarts
25 d'octubre de 2022
Jornada 2

Conferències, sessions
plenàries, ponències i
taules de treball

Accions artístiques

Tallers pràctics

Visita Sala Beckett
i Seu de Focus
Sopar oficial
Antiga Fàbrica Damm

Dimecres
26 d'octubre de 2022
Jornada 3

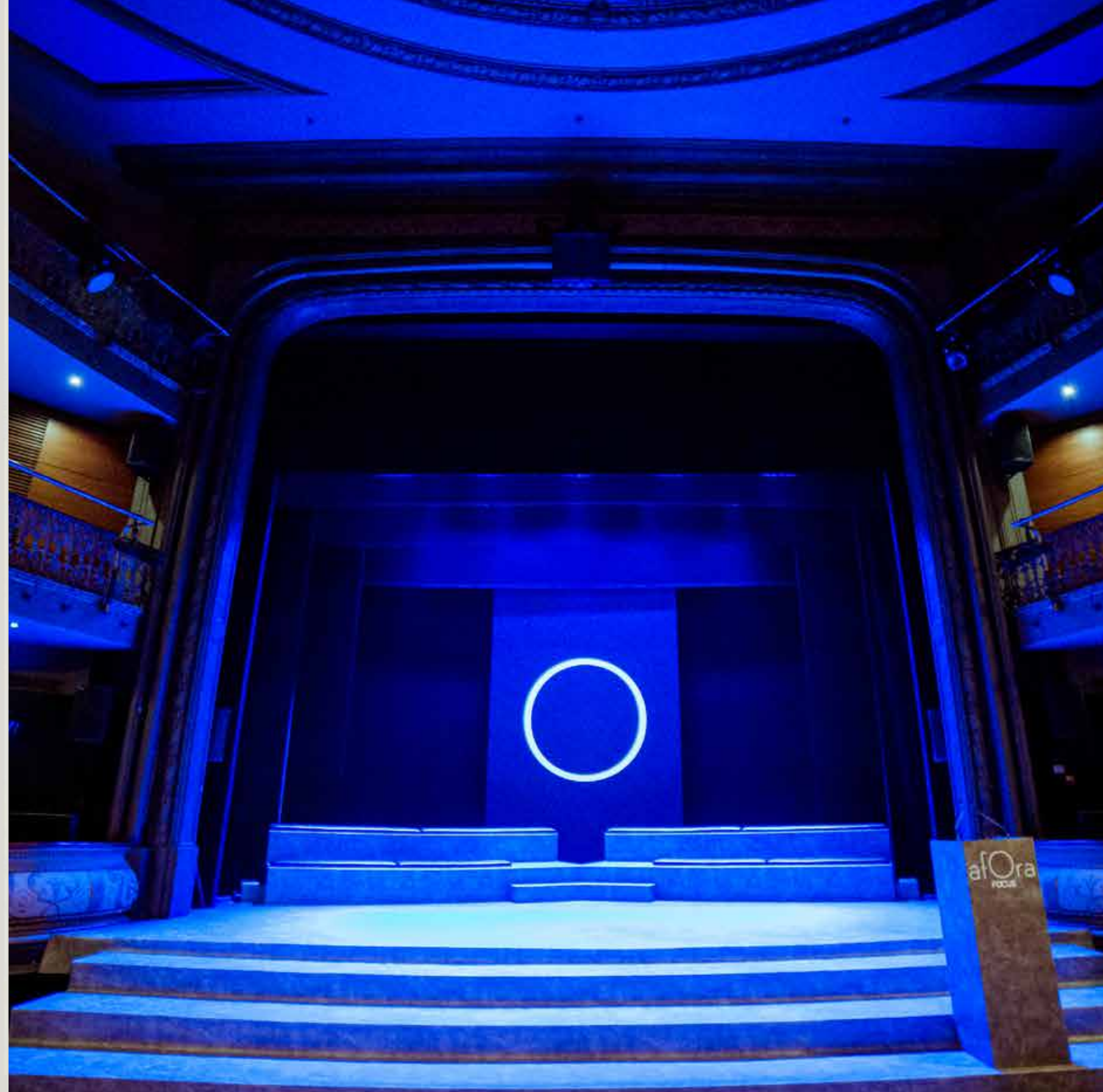
Conferències, sessions
plenàries, ponències i
taules de treball

Accions artístiques

Conclusions
Manifest de Barcelona
Cloenda oficial

Visita Gran
Teatre del Liceu

Teatre Romea
"Paraíso Perdido"
(subtitulat a l'anglès)

Proposta de valor

Valors diferencials del I Congrés Internacional d'Espectadors de Teatre:

- **Primer congrés**

Primera vegada que l'espectador és el centre en els debats sobre les arts escèniques. Per això, l'objectiu és consolidar el projecte, de manera que tingui una continuïtat i una periodicitat sostinguda en el temps, en principi, biennal, adquirint un rol referencial al sector.

- **Espectadors** al centre de l'estratègia

No és una trobada professional més sobre els espectadors teatrals, sinó un congrés de, per i per als espectadors teatrals. Art i part.

- **Trobada internacional**

Des d'una visió global l'objectiu és ampliar la mirada sobre els espectadors teatrals sense limitacions geogràfiques i socioculturals, sense distinció de raça, gènere o origen, sense cap mena de barrera o exclusió social. Conferenciants, convidats i participants de tot el món ajudaran a tenir una panoràmica global.

- **Barcelona pionera** com a marc d'un esdeveniment cultural entre els espectadors teatrals nacionals i internacionals.

Manifest de Barcelona

La culminació del Congrés serà la presentació del **Manifest de Barcelona dels espectadors de teatre**, que es centrarà a reivindicar el rol dels espectadors de teatre i de les arts escèniques en el futur, especialment amb els canvis d'hàbits actuals, com a conseqüència del temps de pandèmia.

En aquest manifest es concretaran un seguit de drets i deures, per propiciar accions i iniciatives que interpel·lin a tots els agents del sector, de la seva cadena de valor, en relació amb l'optimització del desenvolupament d'audiències, especialment centrades en valors de la diversitat, la participació i la transversalitat, tant en l'àmbit nacional com internacional.

Posicionarem i visibilitzarem el **Manifest de Barcelona dels espectadors de teatre**, a nivell nacional i internacional, i crearem interès per al sector de les arts escèniques i de la cultura en general, així com de tots els espectadors teatrals, a la ciutadania, a la premsa, a les institucions i a les entitats.

El **Manifest de Barcelona dels espectadors de teatre**, com a proposta de valor per la cultura i la societat, del nostre present i del futur convertirà Barcelona en epicentre mundial del teatre. Per a Grup Focus és una aportació a favor de la importància de la capitalitat cultural de la ciutat.

**“Declarem que
els espectadors teatrals
segueixen sent
els veritables sobirans
del teatre i ens hi volem
dirigir per conèixer
millor els seus anhels
i ambicions de conquesta
de coneixement i emocions”**

50 Espectadors
congressistes
convidats

Més de **25**
Països de 5 continents
participants

Més de **500**
inscrits
(Presencial/online)

1 Plataforma
immersiva

3 Dies
d'activitats

7 Experts
ponents

Més de **20**
Presentacions d'experiències,
conferències, tallers,
accions artístiques i visites

Experts confirmats

Roger Bernat

Dramaturg català. La seva trajectòria teatral s'ha caracteritzat pel treball participatiu i immersiu amb els públics. Editor del llibre *Querido Público*.

Toni Jodar

Ballarí, mestre, performer, artista i mestre de dansa des de fa més de 25 anys a través del seu projecte amb Beatriu Daniel, *Explica Dansa*.

Antonella Broglia

Publicista, promotora cultural, formadora, conferenciant, presentadora de televisió i actriu experta en comunicació política, oratòria i emprenedoria i innovació social.

Katya Johanson

Professora d'investigació d'audiències a la Universitat Deakin. Un dels quatre editors de *Routledge Companion to Audiences and the Performing Arts*.

Zavel Castro

Crítica i curadora de teatre especialista en formació de públics. Cofundadora de la pàgina de crítica i reflexió teatral *Aplaudir de Pie*.

Antonio Monegal

Coordina el Màster en Estudis Comparatius de Literatura, Art i Pensament de la Universitat Pompeu Fabra. Recentment ha publicat l'assaig *Com l'aire que respirem*.

Països confirmats

Institucions i col·laboradors

Volem convertir aquest esdeveniment en una cita de referència dins del món cultural nacional i internacional, i com un punt de trobada i reflexió de les arts escèniques i dels públics.

Amb l'organització del **I Congrés Internacional d'Espectadors de Teatre**, pioner i únic, busquem interpel·lar la societat, la ciutadania en general i al sector (artistes, entitats, gestors culturals, etc.) per animar-los a la participació i al debat; tot reivindicant el rol dels espectadors, donant-los veu i rellevància, per detectar quins interessos tenen els espectadors teatrals.

Aquests objectius formen part dels programes actuals de les institucions culturals que dirigeixen les polítiques culturals amb afectació directa a la ciutat de Barcelona.

Un programa de les característiques del **I Congrés d'Espectadors de Teatre** amb vocació d'internacionalitzar la nostra ciutat a partir del valor de la cultura, requereix la col·laboració pública i privada. Per això comptem amb el suport institucional de la **Generalitat de Catalunya**, el **Ministeri de Cultura - INAEM**, la **Diputació de Barcelona** i l'**Ajuntament de Barcelona**, i amb el patrocini de Costa Serra - Corredoria d'assegurances, Telefónica, Grup Catalana Occident, Propietat del Teatre Romea i Cajamar, així com amb la col·laboració de Fundació Damm, TRESA, Iberia, Renfe, Atiram Hotels, i Núvol per organitzar i promoure aquest esdeveniment internacional.

“El públic és el membre més venerat del teatre. Sense públic, no hi ha teatre. Tot el que es fa és en definitiva per al gaudi del públic. Són els nostres convidats, companys jugadors i l'últim radi de la roda que després pot començar a rodar. Donen sentit a l'actuació”.

Viola Spolin

**Un Congrès
de, per i pels
espectadors teatrals.
Art i part.**

àfOra
FOCUS

 Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura

Un projecte de

FOCUS